

ΕΠΙΣΤΗΜΗ. ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΕΤΟΣ Δ'.
ΑΡΙΘ. 42

Ἐν Πειραιεὶ Ὀκτώβριος
1886

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
Δ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΧΙΛΛΕΡΟΥ
ΔΟΝ ΚΑΡΟΛΟΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ

ΥΠΟ

Γ. Κ. ΣΤΡΑΤΗΓΗ

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Ἰδε συνέχειαν προηγ. φυλλάδιον)

Ἐντὸς περιπέτρου μονῆς.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΔΟΝ ΚΑΡΟΛΟΣ, ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ,

ΚΑΡΟΛΟΣ (πρὸς τὸν Ἡγούμενον, εἰσερχόμενος)

Ἐφυγε λοιπόν;

Λυπούμαι!

ΗΓΟΥΜ.

Ἦλθεν ἀπὸ τῆς πρωίας τρίς.

Καὶ πρὸ μίτης ἀπῆλθεν ὥρας—

ΚΑΡΟΛ.

Πρόκειται

νὰ ἐπανέλθῃ ὁμως; Τί παρήγγειλε;

ΗΓΟΥΜ.

Πρὸ μεσημερίας, μ' ὑπεσχέθη.

ΚΑΡΟΛ.

(Διὰ τοῦ παραθύρου τὰ πέριξ περισκόπων) Ἡ μονὴ πόρρω ἀπέχει τῆς ὁδοῦ.—Πέραν ἐκεῖ πύργοι ἀκόμη τῆς Μαδρίτης φαίνονται.—

Ὁ Μανσανάρης βέει δεξιᾷ ἐδῶ—

Τὸ δὲ τοπεῖον εἶναι ὅπως τὸ ποθῶ.—

Τὸ πᾶν σιγᾷ ἐνταῦθα ὡς ἀπόρητον.

ΗΓΟΥΜ. Καθὼς ἢ εἰς τὸν ἄλλον βίον εἴσοδος.

ΚΑΡΟΛ. Τοῖς ἱερώτατόν μου, Ὅσιώτατε,

ἐνεπιστεύθην, τὸ πολυτιμότερον

τῆ Ἰμετέρα ἐντιμότητι. Οὐδεὶς

νὰ μάθῃ δέον ἢ καὶ νὰ μαντεύσῃ κἄν,

τίτι κρυφίως ὧδε συνωμίλησα.

Ἐχω σπουδαιστάτους λόγους πρὸ παντός

τοῦ κόσμου νὰ ἀρνοῦμαι, ὅν ἐδῶ ἐγὼ

προσμένω ἄνδρα. Δι' αὐτὸ ἐδῶ αὐτὴν

ἐξελεξάμην τὴν μονήν. Ἐκ προδοτῶν

ἐσμὲν ἐν ἀσφαλείᾳ ὧδε; Ἀνάμνησθητε

τοῦ ἡμετέρου ἔργου.

ΗΓΟΥΜ.

Ἐμπιστεύθητε

ἡμῖν, ὦ Πρίγκηψ. Μηήματα δὲν ἐρευνᾷ

ἢ τῶν ἀνάγκων ὑποψία. Τὸ δὲ οὐς

τῶν περιέργων πρὸ τῆς θύρας ἵσταται

τῆς Εὐτυχίας καὶ τοῦ Πέθους μόνον. Πλὴν

ὁ κόσμος παύει τῶν τειχῶν αὐτῶν ἐμπρός.

ΚΑΡΟΛ. Μήπως φρονεῖτε, ὅτι ὅπισθεν αὐτοῦ

τοῦ φόβου ἔρα καὶ τῆς προφυλάξεως

συνείδησις ὑφάρπει ἐνοχος;

ΗΓΟΥΜ.

Οὐδὲν

φρονῶ.

ΚΑΡΟΛ.

Πλανᾶσθε ὄντως, πάτερ ἅγιε.

Πρὸ τῶν ἀνθρώπων μόνον τρέμει τὸ ἐμὸν

ἀπόρητον, ἀλλ' ὄχι καὶ πρὸ τοῦ Θεοῦ.

ΗΓΟΥΜ.

Ἡμῖν οὐδόλως τοῦτο μελεῖ, τέκνον μου!

Τ' ἄσυλον τοῦτο εἶναι τῷ ἐγγλήματι
ἠνεωγμένον καὶ τῇ ἀθωότητι.

Ἄν, ὅτι σὺ διανοοῖσαι, ἀγαθὸν
ἢ πονηρὸν τυγχάνη, ἐάν δίκαιον
ἢ ἀδικον, σὺ τοῦτο μόνον πρὸς τὴν σὴν
συμβίβασον καρδίαν.

ΚΑΡΟΛ. (μετὰ θέρμης) Ὅτι κρύπτομεν
δὲν καταισχύει τὸν ὑμέτερον Θεόν.

Αὐτοῦ τυγχάνει ἔργον τὸ λαμπρότατον.
Νὰ τὸ ἀποκαλύψω δύναμαι ὑμῖν.

ΗΓΟΥΜ. Πρὸς τί, ὦ Πρίγκηψ; Κρύφατέ το κάλλιον
ὃ κόσμος κείται μετὰ τῆς ἀποσκευῆς
ἐκεῖ ἐσφραγισμένον διὰ τὸ μακρὸν
ταξιδιόν μου. Διατί λοιπὸν μικρὸν
πρὸ τῆς ἀποδημίας τὴν σφραγίδα του
νὰ διαρρήξω ἐτι;—Εἶν' ἐλάχιστον,
ὅτι πρὸς εὐτυχίαν χρειαζόμεθα.—
Ἦδη ὁ κώδων ἀντηχεῖ τῆς προσευχῆς.
(ἀπέρχεται ὁ Ἡγούμενος)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΔΟΝ ΚΑΡΟΛΟΣ, ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ ΠΟΖΑΣ εἰσερχόμενος

ΚΑΡΟΛ. Ἄ, τέλος πάντων, τέλος—

ΜΑΡΚΗΣ. Ποία δοκιμὴ
ὄντως δι' ἓνα φίλον ἀνυπόμονον!
Ὁ ἥλιος δις ἤδη ἔδυσεν, ἀφ' οὗ
ἀπεφασίσθ' ἡ τύχη τοῦ Καρόλου μου,
καὶ νῦν, νῦν μόλις τὸ μανθάνω. Λάλησον!
Λοιπὸν εἰπέ μοι διηλλάγητε;

ΚΑΡΟΛ. Τίς;
ΜΑΡΚΗΣ. Σὺ

καὶ ὁ πατήρ σου. Τί ἀπεφασίσατε
διὰ τὰς Φλάνδρας;

ΚΑΡΟΛ. Ὅτι αὐριον ὁ Δούξ
ἀναχωρεῖ αὐτόθι; Τοῦτο, τοῦτο καὶ
ἀπεφασίσθη.

ΜΑΡΚΗΣ. Τοῦτο δὲν θέλει συμβῆ.
Ποτέ! Πρέπ' ἡ Μαδρίτη ἄρα ἀπασα
ν' ἀπατηθῆ; Μοὶ εἶπον, ἔσχατος μυστικὴν
ἀκρόασιν. Ὁ ἄναξ—

ΚΑΡΟΛ. Ἐμείν' ἀτεγκτός,
καὶ αἰωνίως ἄμφοι ἐχωρίσθημεν.

ΜΑΡΚΗΣ. Λοιπὸν εἰς Φλάνδρας δὲν ἀπέρχεσαι;

ΚΑΡΟΛ. Οὐχί!
Οὐχί! Οὐχί!

ΜΑΡΚΗΣ. Ἐλπὶς μοῦ! Οἴμοι!

ΚΑΡΟΛ. Κ' εἰς ἐμέ.
Πόσα, Ῥοδρίγος, πόσα ἔπαθον ἐγὼ,
ἀφ' οὗ δὲν σὲ εἶδον. Νῦν πλὴν πρὸ παντός

συμβεῖ εὐσὸν μοι! Νὰ τὴν ἰδῶ πάραυτα
ὀφείλω—

ΜΑΡΚΗΣ. Τὴν μητέρα σου;—Οὐχί!—Πρὸς τί;

ΚΑΡΟΛ. Ἐχὼ ἐλπίδας—Ὁχι;—Ἡσύχασον.
Θέλω καὶ πρέπει εὐτυχῆς νὰ γίνω.— Πλὴν
ἄλλοτε περὶ τοῦτου. Νῦν συμβούλευσον,
πῶς νὰ τὴν ἰδῶ δύναμαι—

ΜΑΡΚΗΣ. Ἄλλὰ πρὸς τί;

Τὸ πυρετώδες τοῦτο πόθεν ὄνειρον;

ΚΑΡΟΛ. Ὁνειρον ὄχι! Πρὸς Θεοῦ! ἀλήθεια,
ἀλήθεια! (σῶρον τὸ πρὸς τὴν Ἐβολὴν γράμμα τοῦ βασιλέως)

ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ
περιλαμβάνομένη! Ἡ βασίλισσα
εἶν' ἐλευθέρα πρὸ τῶν ἀνθρωπίνων ὀφθαλμῶν,
ὡς καὶ πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ Θεοῦ αὐτὴ
εἶν' ἐλευθέρα. Τοῦτο νῦν ἀνάγκη
καὶ παῦσον νὰ θαυμάζης.

ΜΑΡΚΗΣ. (ἀνοίγων τὴν ἐπιστολήν) Τί; Τί βλέπω; Τί;
Τοῦ βασιλέως γράμμα ἰδιόχειρον; (ἀναγνώσκει)
Ἄλλὰ πρὸς τίνα;

ΚΑΡΟΛ. Πρὸς τὴν Ἐβολὴν. Προχθές,
Ἀκλόουθός τις τῆς ἀνάσσης φέρει μοι
ἀπὸ χειρῶν ἀγνώστων κλεῖδα καὶ γραφήν.

Καὶ μοὶ ὀρίζουν κατὰ τὴν ἀριστεράν
τῶν ἀνακτόρων πτέρυγα, ἣν κατοικεῖ
ἡ ἄνασσα, μικρὸν τι δῶμα, ἐνθα τις
προσμένει με κυρία, πρὸ πολλοῦ ἐμοῦ
ἐρῶσα. Τότε παρευθὺς πορεύομαι—

ΜΑΡΚΗΣ. Πορεύεσαι, παράφρων;

ΚΑΡΟΛ. Πάντη ἀγνώσῳ
τὸν χαρακτήρα τῆς γραφῆς—Μία ἐγὼ
γνωρίζω μόνον πλὴν κυρίαν. Τίς λοιπὸν,
εἴμῃ ἐκεῖνη ν' ἀναφέρῃ δύναται,
ὅτ' ὑπὸ τοῦ Καρόλου ἀγαπάται; Τίς;
Ἐξ ἡδονῆς ἰλίγγου κατεχόμενος
πρὸς τὸ ὑποδειχθέν μοι μέρος ἵπταμαι
Θεσπέσιον τι ἄσμα, ὅπερ ἔσωθεν
τοῦ δώματος ἀντήγει, χρησιμεύει μοι
ὡς ὁδηγός—ἀνοίγω τὸ δώματιον—
Καὶ τὴν ἀνακαλύπτω; Συναισθάνθητι
τὴν φρίκην μου.

ΜΑΡΚΗΣ. Μαντεύω πάντα.

ΚΑΡΟΛ. Ἀπελπία,
ἀπολωλώς θὰ ἦμην, ἂν δὲν ἐπιπτον,
Ῥοδρίγος, εἰς ἀγγέλου χεῖρας. Ποία, φεῦ!
δυσδαίμων συγκυρία! Ἐκ τῆς ἄφρονος
ἀπατηθείσα γλώσσης τῶν βλεμμάτων μου,
εἰς τὴν ἠδεῖαν πλάνην πίστιν ἔδωκε,
πῶς τῶν βλεμμάτων αὐτῆ ἦν τὸ εἶδωλον.
Συγκινηθεῖσα δὲ ἐκ τῆς σιωπηρᾶς

ὀδύνης τῆς ψυχῆς μου, ἀπερίσκεπτος,
ἀλλὰ γενναῖα πείθει τὴν εὐαίσθητον
αὐτῆς καρδίαν ἐρωτος ἀπόδοσιν
νὰ μοὶ προσφέρῃ. Σιωπῆν ὁ σεβασμὸς
εφαίνετό μοι ἐπιβάλλον. Κ' ἔλαθεν
αὐτὴ τὴν τόλμην, ὅπως λύση τὴν σιγὴν,
ἀνοίγουσά μοι τὴν ἀραῖαν τῆς ψυχῆς—

ΜΑΡΚΗΣ. Τόσον ἠρέμως διηγείσαι πλὴν αὐτό;—
Ἡ Ἐβολὴ διέγνω τὴν καρδίαν σου.
Ἀμφιβολία οὐδεμία, Κάρολε!
Τοῦ ἐρωτός σου αὕτη τὸ ἐνδόξατον
μυστήριον ἀνέγνω. Τὴν προσέβαλλες
καιρίως. Τοῦ μονάρχου δὲ ἡμῶν αὐτὴ
δεσπόζει.—

ΚΑΡΟΛ. (μετὰ πεποιθήσεως) Εἶν' ἐναρετος.

ΜΑΡΚΗΣ. Ἐρωτικῆς
εἶν' ἰδιοτελείας χάριν.—Ὡ, αὐτὴν
τὴν ἀρετὴν φοβοῦμαι, τὴν γνωρίζω. Ὡ,
πόσον ἀπέχει αὐτὴ τοῦ ἰδανικοῦ,
ὅπερ εἰς τὸ μητρῶον ἔδος τῆς ψυχῆς
ὑπερηφάνως συλληφθὲν καὶ εὐειδέι
χάριτι, θάλλει αὐτομάτως καὶ βλαστοῦς
ἀφθόνοους φέρει ἄνευ κηπουροῦ τινος.
Κλῶν εἶναι ξένο; διὰ νότου μίμητοῦ
ἐν ψυχροτέρῳ κλίματι ἀναφανείς.
Ἀνατροφὴν σὺ τοῦτο κάλεσον, ἀρχὴν,
ὡς θέλεις, καὶ κτηθείσασ ἀθώοτητα,
διὰ τοῦ δόλου καὶ ἀγῶνων ἰσχυρῶν
καθ' αἵματος φλογίνου θριαμβεύουσας,
Καὶ διαπιστευθεῖσασ εἰς τὸν Οὐρανόν,
ὅστις τὴν διατρέφει καὶ τὴν γαλουχεῖ.
Σὺ κρίνε! θέλει τὴν βασίλισσάν ποτε
ἐκεῖνη συγχωρήσει, ὅτι εἰς ἀνὴρ
τὴν δι' ἀγῶνων κεκτημένην ἀρετὴν
αὐτῆς ἀντιπαρήλθεν, ὅπως τήκηται
ἄνευ ἐλπίδος ἐντός ἐρωτος φλογῶν
πρὸς τὴν συμβίαν τοῦ Φιλίππου;

ΚΑΡΟΛ. Σὺ λοιπὸν
γνωρίζεις τόσον ἀκριβῶς τὴν Ἐβολὴν;

ΜΑΡΚΗΣ. Οὐχί θεθαίως. Μόλις εἶδον ταύτην δις.
Πλὴν μίαν λέξιν νὰ σοὶ εἶπω ἔσχατος με.
Νομίζω ὅτι αὕτη τὰς γυναικότητας
τοῦ πάθους μετὰ τέχνης κρύπτει, καὶ καλῶς
τὴν ἀρετὴν τῆς πῶς γνωρίζει φαίνεται.
Τὴν ἄνασσαν ἐπίσης εἶδον ἔπειτα.
Πόσον, ὦ! πόσον ἄλλως εἶχε. Κάρολε,
ὅτι ἐνταῦθα εἶδον! Ἐν σιωπηρᾷ
κ' ἐμῶν αἰγίλη αὕτη, τῆς ἀφρόντιδος
ἐλαφρονοίας μοὶ ἐφάνη ἔπειρος,
καὶ τῆς μελετημένης κοσμιότητος,

κ' ἐστερημένη δέους καὶ θρασύτητος,
στερρῶ ποδὶ βαδίζει τὴν στενὴν ὁδὸν
τῆς εὐπρεπείας ἀγνοοῦσα παντελῶς,
ὅτι λατρεῖς ἐνασκαεὶ ἐπιβολὴν,
ὅπου περὶ ἰδίας δὲν φαντάζεται
ἐπιδοκιμασίας ἐτι πώποτε. Ἐδῶ,
ἐν τῷ κατόπτρῳ τούτῳ νῦν ὁ Κάρολος,
γνωρίζει ἄρα τὴν ἡγεμονίδα του;—
Διότ' ἡγάπα αὕτη ἐμείν' εὐσταθῆς.
Ἐρως τῆς ἀρετῆς τῆς ἦτο ὁ φρουρός.
Δὲν ἤμειψας ἐκεῖνον—αὕτη πίπτει.

ΚΑΡΟΛ. (μετὰ τινος σφοδρότητος) Ὡ!
Οὐχί! Οὐχί! (ἔνω καὶ κάτω πορευόμενος)

Σοὶ λέγω, ὄχι—ὦ, ἐάν
ἐγνώριζ' ὁ Ῥοδρίγος, πόσον ἥμισα
ἀμύρονον εἶναι δι' αὐτόν καὶ εὐγενές,
τὸν Καρόλον του ἐκ τῶν εὐδαιμονίων
τὴν θειοτέραν, τὴν πρὸς τὴν ἐντέλειαν
τὴν ἀνθρωπίνην πίστιν, ν' ἀφαιρῆ!

ΜΑΡΚΗΣ. Αὐτοῦ
ἄξιός εἰμαι; Ὅχι, φίλτατε, αὐτό
οὔτε διανοήθη, πρὸς Θεοῦ. ὦ! εἴθ' αὐτὴ
ἡ Ἐβολὴ νὰ ἦτο ἄγγελος, κ' ἐγὼ
μετ' εὐλαθείας, ὡς καὶ σὺ, γονυπετῆς
πρὸ τῆς ἀκτινοβόλου λάμπους αὐτῆς
νὰ πέσω—εἴθε πλὴν τὸ σὸν ἀπόρητον
οὐδέποτε νὰ εἶχε μάθει!

ΚΑΡΟΛ. Πλὴν ἰδέ,
πόσον ὁ φόβος εἶναι μάταιος ὁ σός.

Ἐχει λοιπὸν ἐνδείξεις ἄλλας, παρεκτός
ἐκείνων αἱ ἂν ποῖαι τὴν αἰσχύνοῦσι;
θὰ ἀγοράσῃ ἄρα γε τὴν θλιβεράν
τῆς ἐκδικήσεως τῆς ἡδονῆς αὐτῆ
πλωοῦσα τὴν τιμὴν τῆς;

ΜΑΡΚΗΣ. Ἐν ἐρύθημα,
ὅπως ἐξαγοράσων, ἔπεισαν πολλοὶ
τοῦ αἰσχούς θύμα.

ΚΑΡΟΛ. (μετὰ σφοδρότητος ἐγειρόμενος) Ὅχι! εἶναι ἄγριον
καὶ θηριώδες λίαν! Ὑπερήφανος
καὶ εὐγενῆς εἶν' αὕτη. Τὴν γνωρίζω καὶ
οὐδὲν φοβοῦμαι. Μάτην τὰς ἐλπίδας μου
πειράσαι νὰ φοβίσῃς. Τὴν μητέρα μου
ποθῶ νὰ ἰδῶ!

ΜΑΡΚΗΣ. Τώρα; Διατί;

ΚΑΡΟΛ. Οὐδὲν
ν' ἀποσιγήσω πρέπει πλέον—Τὴν ἐμὴν
νὰ μάθω δέον τύχην. Μόνον φρόντισον,
πῶς νὰ τὴν ἰδῶ.

ΜΑΡΚΗΣ. Καὶ τὸ γράμμα τοῦτο σὺ
θέλεις νὰ δείξῃς εἰς αὐτήν; Ἐπιθυμεῖς

τωνόντι τούτου;

ΚΑΡΟΛ. Μὴ ἐρώτα τούτο! Νῦν τὸ μέσον, νῦν τὸ μέσον, δι' οὐ δύναμαι νὰ τῆ λαλήσω!

ΜΑΡΚΗΣ. (μετὰ σημασίας) Δὲν μοι ἔλεγες τὴν σὴν μητέρα ὅτ' ἠγάπα; Νῦν προτίθεσαι τὸ γράμμα τοῦτο νὰ τῆ δείξης; (ὁ Κάρολος βλέπει σιωπῶν πρὸς τὴν γῆν) Κάρολε, ἀναγιγνώσκω ἐπὶ τοῦ προσώπου σου νέον τι ὄλωσ δι' ἐμέ—καὶ ζένον τι μέχρι τοῦ νῦν—Τὸ βλέμμα στρέφεις ἀπ' ἐμοῦ; Πρὸς τί τὸ βλέμμα στρέφεις ἀπ' ἐμοῦ; Λοιπὸν εἶν' ἀληθές; Τωόντι ἀκριβῶς λοιπὸν ἀνέγων; Δός μοι τὴν ἐπιστολήν!

(Ὁ Κάρολος δίδει αὐτῷ τὴν ἐπιστολήν ὁ Μαρκήσιος τὴν σχίζει)

ΚΑΡΟΛ. Τί; Μαίνεσαι; (μετὰ συγκεκριμένου πείσματος) Τωόντι — τὸ ὁμολογῶ—

"Ἠλπίζον λίαν ἐκ τοῦ γράμματος αὐτοῦ.

ΜΑΡΚΗΣ. Οὕτως ἐφάνη κ' εἰς ἐμέ. Καὶ δι' αὐτὸ τὴν ἔσχισα.

(Ὁ Μαρκήσιος ἀνεβίβει μετὰ ἐταστικῷ βλέμματι τὸν Πρίγκηπα, ὅστις βλέπει αὐτὸν μετ' ἐνδοιασμοῦ. Μακρὰ σιγή.)

Εἰπέ μοι—Τίνα, λέγε μοι, ἐνταῦθα σχέσιν ἢ βεβήλωσις λοιπὸν τῶν βασιλείων λέκτρων ἄρα κέκτηται μετὰ τοῦ ἐρωτός σου; Μὴ ὁ Φίλιππος σοὶ ἦτο κινδυνώδης; Τίνα δὲ δεσμὸν τὰ τοῦ συζύγου δύνανται καθήκοντα, τὰ σπιλωθέντα, μετὰ τῶν εὐτόλμων σου νὰ πλέξωσιν ἐλπίδων; Μὴ ἠμάρτησεν, ἐνθα ἔρχε; Νῦν ὅπως σε ἐνόησα.

"ὦ, πόσον μέχρι τοῦδ' ἐνόησα κακῶς τὸν ἐρωτά σου!

ΚΑΡΟΛ. Πῶς, Ῥοδρίγες, τί νοεῖς;

ΜΑΡΚΗΣ. "ὦ, τώρα, τώρα, φεῖ! αἰσθάνομαι ἐγώ, ὅποιον πρέπει ν' ἀπολέσω αἰσθημα!

"ὦ, ἦτο, ἦτο πάντῃ ἄλλως, ἄλλοτε! Τότε σύ ἦσο τόσον πλούσιος, θερμὸς τοσοῦτον, τόσον πλούσιος! Εἰς τὸ εὐρύ τὸ στῆθος σου ἐγώρει τότε δόκιμος τοῦ σύμπαντος ὁ κυκλὸς! Νῦν ἀπώλετο τὸ πᾶν ὑπὸ τοῦ πάθους, καὶ ὑπὸ μικρᾶς φιλοκερδείας! "Ἦδη ἡ καρδία σου ἀπενεκρώθη πλέον. Οὕτ' ἐν δακρυῶν εἰς τὸν φρικώδη κλῆρον τῶν ἐπαρχιῶν! Οὕτε ἐν δάκρυ πλέον! —Ὀἴμοι! Κάρολε! πόσον πτωχός, ὦ, πόσον πένης ἔγενες, ἀφ' ὅτ' οὐδένα ἀγαπᾷς ἢ σεαυτὸν!

ΚΑΡΟΛ. (ρίπτει ἐπὶ τινος ἔδρας —Μετά τινος παύσιν, μετὰ μόλις συγκεκριμένου δακρυῶν)

Γνωρίζω, ὅτι πλέον δὲν με ἐκτιμᾷς!

ΜΑΡΚΗΣ. Μὴ λέγε τούτο, Κάρολε! Αὐτὴν ἐγὼ τὴν ἐξαψὼν γνωρίζω — Ἀποπλάνησις ἀξιοπαίτου λέγεται αἰσθηματος.

"Ἡ ἄνασσα τωόντι σοὶ ἀνῆκε, πλὴν σοὶ ἀφῆρη παρὰ τοῦ μονάρχου μας. Μετριοφρόνως δὲ μέχρι τῆς σήμερον τὰ δικαῖά σου δὲν διεξεδίχθης.

"Ἄξιος ταύτης ἴσως ἦν ὁ Φίλιππος. Μόλις ἐτόλμας ἐτι τὴν ἀπόφασιν χαμηλοφώνας νὰ ἐκφράσῃς. Καὶ ἰδοὺ τὸ γράμμα τοῦτο τώρα ἀπεφάσισε.

Ἐν ᾧ ἠσθάνθη τὴν ἰκανοποίησιν ἢ ὑπερηφανίαν, Κάρολε, ἡ σὴ, ἐλπίδα ὑπεσχέθη ἢ καρδία σου.

Βλέπεις, ὅπως τὸ ἐγνώριζον καλῶς, ὅτι τὸν ἑαυτὸν σου παρενόησας!

ΚΑΡΟΛ. (συγκεκριμένως) "Ὀχι, Ῥοδρίγες, ἀπατάσαι! Εὐγενῶς τοσοῦτον δὲν ἐφρόνουσ οὐδαμῶς ἐγώ, ὅσον σύ θέλεις νὰ πιστεύσω.

ΜΑΡΚΗΣ. Καὶ λοιπὸν τόσον ὀλίγον με γνωρίζεις, Κάρολε; "Ἄλλ' ἤδη ἔστω ἐννοούμεθα καλῶς.

Πρέπει ναι, πρέπει νὰ ἰδῆς τὴν ἄνασσαν.

ΚΑΡΟΛ. (Ῥιπτόμενος εἰς τὸν λαμὸν του)

"ὦ, πῶς ἐγγύς σου, φίλε μου, αἰσχύνομαι!

ΜΑΡΚΗΣ. Τὸν λόγον μου σοὶ δίδω, ἐμπιστεύθητι ἐμοὶ τὰ πάντα! "Ἄγριος καὶ τολμηρὸς κ' εὐδαίμων με κατέχει ἡδὴ λογισμός.

"Ἐξ ἄλλου σύ ὠραιότερος στόματος νὰ τὸν ἀκούσης πρέπει, Κάρολε. "Ἐγὼ νὰ προσεγγίσω πρέπει τὴν βασιλίαν. Αὐτοῖς εἶναι ἴσως λίαν πιθανὴ διεξοδὸς τις. Πλὴν ὡς τότε, Κάρολε, μηδὲν ἐπιλάθου, ὅτι σχεδόν, ὅπερ ὑψίστη φρόνησις ἐγέννησεν, ἵνα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τὰ δεινὰ καταπραύνη, καὶ ἐὰν ματαιωθῆ ἑκατοντάκις, δὲν ὀφείλεις πάποτε νὰ τὸ ἐγκαταλείψῃς.—"Ἦλυσται; Καλῶς τῆς Φλάνδρας ἀναπόλει!

ΚΑΡΟΛ. Πᾶν, πᾶν, ὅτι σύ, καὶ ἀρετὴ ὑψίστη μοὶ προστάσσομαι.

ΜΑΡΚΗΣ. (πορεύεται εἰς παράθυρον)

Παρῆλθ' ἡ ὥρα. Τὴν ἀκολουθίαν σου ἀκούω ἐρχομένην — (περιπέτυσσονται)

Νῦν διάδοχος κ' ὑπήκοος ἐκ νέου!

ΚΑΡΟΛ. Φεύγεις παρευθὺς διὰ τὴν πόλιν;

ΜΑΡΚΗΣ. Παρευθὺς.

ΚΑΡΟΛ. Περίμενε!

"Ἀκόμη μίαν λέξιν. Πόσον εὐχερῶς ἐλησημονήθη τοῦτο! —Μία εἰδήσις σπουδαιοτάτη. Εἰς Βραβαντην γράμματα ὁ βασιλεὺς ἀνοίγει— Προφυλάχθητι!

Οἱ ταχυδρόμοι, τὸ γνωρίζω, ἔλαβον διαταγὰς κρυφίας

ΜΑΡΚΗΣ. Πῶς τὸ ἔμαθες;

ΚΑΡΟΛ. Ὁ Ῥαυμόνδος Τάξις εἶναι φίλος μου.

ΜΑΡΚΗΣ. Αὐτὸ ἀκόμη! "Ἄς λοξδρομήσωσι διὰ τῆς Γερμανίας τότε, φίλε μου.

"Ἀπέρχονται κατ' ἀντιθέτους διευθύνσεις)

(*Ἔλεος τῆς Β' Πράξεως*)

ΟΙ ΣΥΡΜΟΙ ΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

"Ἐκάστη ἐποχὴ ἔχει τὰ κατὰ προτίμησιν ἄνθη τῆς. Ὅπως συλλάβῃ τις ὁρθὴν ἰδέαν τῶν ἰδεῶν, τῶν ἠθῶν, καὶ τῶν ἐθίμων ἐνός ἔθνους, ὀφείλει νὰ προσβλέψῃ ἐπὶ τὰς ἀνοθεύμας αὐτῆς.

Ἐἴμεθα ὑπερήφανοι, ὡς πρῶτοι θέσαντες τὸν ἀκόλουθον ἀφορισμὸν:

«Τὰ ἄνθη εἰσὶν ἡ ἐκφρασις τῆς κοινωνίας»

Δὲν θέλομεν πραγματευθῆ περὶ τῶν ἀνθῶν κατὰ τοὺς Ἑλληνικοὺς καὶ Ῥωμαϊκοὺς χρόνους. Ἡ εἰδωλολατρεία περιέβαλε τὰ ἄνθη διὰ τινος θρησκευτικοῦ τρόμου. Ἐκάστη κάλυξ ὠμοίαζε πρὸς τάφον νύμφης ἢ ἡμιθέου. Δρέποντες ἄνθος ἐφοβοῦντο μὴ προξενήσωσι ὀδύνην εἰς τὸν Δάφνιδα, παράπονον εἰς τὸν Ἄδωνιν.

Παραλείπομεν τὰς μεταβολὰς τοῦ συρμοῦ τῶν ἀνθῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, Γερμανίᾳ, Ἰταλίᾳ, Ἰσπανίᾳ. Ἡ μελέτη αὕτη θὰ μᾶς παρέσυρε μακρὰν. Θὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν Γαλλίαν. Μήπως εἰς πᾶν ἀφορῶν τὰ τοῦ συρμοῦ ἢ Γαλλία δὲν ἔδωκε πάντοτε πρῶτη τὸ σύνθημα;

"Ἀρξώμεθα ἀπὸ τοῦ Μεσαίωνα.

"Ἐξαίρεσις τοῦ Κρίνου καὶ τοῦ Μανδραγόρου ὁ Μεσαίων σχεδὸν δὲν ἠγάπησε τὰ ἄνθη. Τὰ δημιουργούμενα ὑπὸ τῆς φύσεως δὲν τῷ ἤρεσαν. Ἐπενόησε χιμαιρικά. Ἐξωγράφισε

ἀνυπαρκτα ἄνθη ἐπὶ τῶν μετωπῶν τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, καὶ διὰ τοιούτων ἐκόσμησε τὰ ὑαλώματα τῶν μητροπόλεων του. Τὰ πάντα τότε ἦσαν φανταστικά, τὰ ζῶα, τὰ φυτὰ. Ἦσαν οἱ χρόνοι καθ' οὓς ἡ Σαλαμάνδρα ἐχόρευεν ἐπὶ τοῦ πυρός, καθ' οὓς ἐπίστευον εἰς μαγικὸν φυτὸν δίδον τὴν αἰώνιαν νεότητα. Ὁ Μεσαίων ἐσκέπτετο μόνον νὰ περικαλλύνη τοὺς θόλους αὐτοῦ, τὰ βοδοειδῆ κασιγνήματά του, τὰ ἀραβουργήματα του. Τὰ ἄνθη του ἦσαν ἐκ λίθου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἠγαπῶντο μόνον τὰ μελαγχολικὰ ἄνθη. Ὁ Σκόλυμος, ἢ Ἀκαλήφη, ἢ Ἡρα, ἐκτίθενται σχεδὸν πάντοτε ἐπὶ τὰ ἐμπροσθεν τῶν εἰκόνων. Παρατηρήσατε ἐν στέμμα ὅπερ ὁ **Alb. Durer** θέτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀγγέλου του. Εἶνε ἴσως ὁ μόνος Ἀγγελὸς τοῦ Μεσαίωνα, ὅστις ἔσχε ἄνθη περίξ τοῦ μετώπου του, καὶ ὅστις εἰκονίζει τὴν μελαγχολίαν.

Τὸ Κρίνον καὶ ὁ Μανδραγόρας ὑπῆρξαν τὰ μόνα ἄνθη ἄτινα ἐγένοντο ἀποδεκτὰ ἀπολύτως. Ὑπῆρξε τὸ διπλοῦν σύμβολον ἐποχῆς εἰλικρινῶς πιστῶν καὶ φανταστικῶν φημαγοριῶν.

"Ἐπῆλθεν ἡ Ἀναγέννησις.

Τίς θὰ τὸ ἐπίστευεν; Ἡ Ἀναγέννησις ἦτις ὑπῆρξε οἰονεὶ ἐποχὴ ἐξεγέρσεως τῆς χάριτος ἠμέλησε τῶν ἀνθῶν. Ἐφάνη ὡς ὁ Μεσαίων ἀγαπῶσα αὐτὰ μόνον ἐν τῇ γλυπτικῇ. Ἐκ τὰ ἄνθη τοῦ Μεσαίωνα ὑπῆρξαν ἐκ λίθου, τὰ τῆς Ἀναγεννήσεως ἦσαν ἐκ μετάλλου.

Δὲν ὑπῆρξε μεγαλειότερος **γυτοκόμος** κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν τοῦ **Benvenuto Cellini**, ὅστις ἐπλασε τούτω ὠραία ἄνθη ἐκ χρυσοῦ ἐξ ἀργύρου καὶ ὀρειχάλκου.

"Ὁ **Ronsard** ἠγάπα τὰ ἄνθη ὀμιλεῖ περὶ αὐτῶν διαρκῶς ἐν τοῖς στίχοις αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ μεταδώσῃ τὴν κλίαν εἰς τὴν ἐποχὴν του. Ἐπιστεύθη πρὸς στιγμήν ὅτι τὰ ἄνθη ἐμελλον τέλος νὰ θριαμβεύσωσι τῆς δημοσίας ἀδιαφορίας, καὶ νὰ ἐγκαθιδρύσωσι ὀριστικῶς τὸ κράτος τῶν ἐν Γαλλίᾳ, ὅτε ὅλοι οἱ ποιηταὶ συνηνώθησαν ὅπως πλέξωσι τὸν περίφημον τῆς *Ιουλίαν* στέφανον. Ἀλλὰ ὁ Λουδοβίκος **XIII** ἀπέθανε καὶ Λουδοβίκος **XIV** ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ὁ μέγας οὗτος Αἰὼν ὑπῆρξεν ἐτι μᾶλλον ἀδιάφορος πρὸς τὰ ἄνθη, τοῦ Μεσαίωνα καὶ τῆς Ἀναγεννήσεως. Ποῦ εἶνε ἡ θέσις τῶν ἀνθῶν ἐν Βερσαλλίαις, **Sains-Cloud**, **Marly** εἰς ὅλους τοὺς μεγάλους ἀνθῶνας; Μόλις τοῖς ἐφύλαττον περιωρισμένον τι τμήμα, ἀπολλόμενον ἐν μέσῳ τοῦ μεγαλείου τῆς δημηγύρεως. *Τι τὸ θέλετε;* Ὁ μέγας βασιλεὺς δὲν ἠγάπα τὰς εὐωδίας, καὶ ὁ μέγας αἰὼν ἔσπευσε νὰ μιμηθῆ τὸν Μέγαν Βασιλέα.

Μόνος ὁ μέγας **Condée** ἀπετέλεσεν ἐξαίρεσιν. Ἔσχε τὸ θάρρος νὰ καλλιεργήσῃ καρυόφυλλα, καὶ νὰ φέρῃ αὐτὰ ἐν τῇ κομβιοδόχῃ του ἐνώπιον τοῦ Λουδοβίκου **XIV**. Ὑπῆρξεν ἴσως ἡ μεγαλειότερα παρατολμία ἢ ἠδυνήθη νὰ πράξῃ ὁ νικητῆς τοῦ **Rocroy**, καθ' ὅλην τὴν περίοδον τοῦ λαμπροῦ στρατιωτικοῦ σταδίου του.

"Ἄλλος λόγος συνετέλεσε νὰ βλάψῃ τὰ ἄνθη, ὀλιγώτερον τῆς τοῦ Λουδοβίκου **XIV** ἀντιπαθείας.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ μέγας Αἰὼν ὑπῆρξε ὁ ἰα-

τριχώτερος όλων των αιώνων. Ο Turenne, Condé, Vau- bau, Catinat, Bossuet, Fenelon, Molière, Boileau, Vil- lars, Saint-Simon, Louvois, Colber, θεραπεύοντο διά τρό- που άλλως άπιστεύτου. Το σημαντικώτερον πρόσωπον τής κοινωνίας μετά τον πνευματικόν ήτο ο Φαρμακοποιός. Δέν έ- πίστευον ως πραγματικά άνθη ειμή τον Ύοσκύαμον, τον Ίβι- σκον, το Χαμάμηλον, το Άδιδαντον, την Δακτυλίτιδα και έ- τερα σημαντικά είδη τής φαρμακευτικής χλωρίδος. Τα άν- θη δέν ήγοράζοντο ή έν μικροίς δέμασι παρά τοίς βοτανο- πώλαις. Τα δυστυχ ήφαίνοντο καταδικασθέντα πρὸς συνεχή πτίσανην.

Η αντίβασιλεία δέν διήρκεσε επ' άρκετόν, όπως πράξη τι έξασφαλιστικόν επί του μέλλοντος των άνθίων. Έν τούτοις τότε θεάθησαν φόμεναι συλλογαί τινες πολυπόων. Γέροντες άξιωματικοί διατρέξαντες τας τής Ολλανδίας έξοχας, και κρύπτοντες από του Λουδοβίκου XIV την κλίσην ταύτην την άποκτηθεισαν παρά λαού ου το όνομα μόνον ενέβαλε τον βασιλέα εις μανίαν, δέν φοβήθησαν να εκδηλώσωσιν αυτό υπό τον αγαθόν αυτού ανεψίον. Ούτω παρήχθη ή τέχνη, ή επιστήμη, ή βιομηχανία, όπως θέλετε να ονομάσητε αυτήν, τής άνθοκομίας.

Ίδου ο XVIII αιών. Μή σπεύδετε να έπειρημηήσητε. Δέν είνε τόση ο των άνθίων αιών, ως τείνετε να πιστεύσητε. Ότι φυ- σικόν, δέν ήτο δυνατόν ν' άρέση εις τον XVIII αιώνα. Η έ- ποχή των τεχνητών εκείνων επί του προσώπου στιγμάτων (mouches), του ψιμμήθιου, τής όριζοκόνεως, δέν ήδύνατο να συνεπιθ ή πρὸς την άπλύτητα των άνθίων. Ο Vatteau δέν έξωγράφισεν ειμή φυτείας και μικρά δάση. Οι βοσκοί και αι ποιμενίδες αυτού καλύπτουσι διά ταινιών έαυτάς, τον κύνα των, τας καλαύρωπάς των, τους άμνους των· άλλ' έν ένθος μεταξύ όλων τούτων, τον άπλούστερον λευκάνθημον, ματαιώς θά ζητήσητε.

Άλλ' ιδού ότι έν τῷ τέλει του αιώνας ή κοινωνία άρχίζει να δυσφορή εκ των βοσκών, των ποιμενίδων, των φυτειών, των άμνων. Παύει του να είνε ποιμενική, όπως γείνη άγρο- τική. Έκ τής κομψότητος μεταπίπτει εις την αίσθηματικό- τητα. Αρχίζουσι να παρατηρῶσι τα άνθη καταμυρώνοντα τους λειμώνας, τους φράκτας, τας άτραπούς, και ο XVIII αιών όλόκληρος έν μιᾷ φωνή ανακράζει ως ο Rousseau.

Μία άτραγένη! Είνε ή πρώτη φορά κατά τον XVIII αιώνα, καθ' ήν πα- ρετήρει τις ύφισταμένης άτραγένας.

Η Γαλλική επανάστασις έδειξε πρὸς τα άνθη το μεγαλει- τερον ένδιαφέρον. Ο Saint-Juste ήθελεν όπως ή εορτή των άνθίων εορτάζηται κατ' έτος μετά τής μεγαλειτέρας πομ- πής. Όλοι οι άντιπρόσωποι τής συνελεύσεως, ήγουμένου του Rovespier, έφερον άνθοδέσμην επί τής κομμοδόχης των, οτε διεσχίζον τους Παρισίους κατά την εορτήν του Παντο- κράτορος.

Υπό την Υπατείαν και την Αυτοκρατορίαν τα άνθη έ-

καλλιεργήθησαν. Η Υδράγγεια επί πολυ ήτο του συρμού. Είτα ήλθε ή Ορτενσία. Δέν ήδύναμην να βλέπω έν εκ των άχαρίτων τούτων σφειροειδών άνθίων, τα όποια φαίνονται έ- χοντα τόσον αυτάρεσκον ύφος, χωρίς να αναμνησθῶ την έν- δεδυμένην την εορτάσιμον ένδυμασίαν της γυναίκα παλαιού τινος στρατιώτου τής Δημοκρατίας, προαχθέντος εις άρχηγόν μοίρας ή στρατάρχην.

Μετά την Υδράγγειαν και την Ορτενσίαν παρέλειπα το Ίον. Τα πολιτικά άνθη παραλείπομεν τής μελέτης ήμών. Άλλ' ώφειλον να όμιλήσω περι τής Μουσσωτίδος. Τας καλλονάς τής Αυτοκρατορίας, ήρέσκοντο να τας προσομοιάζωσι πρὸς τας Μουσσωτίδας.

Η Παλινόρθωσις έπροστάτευσε πολυ το Κυνόρροδον. Από του 1820—1825 φαίνεται βασιλεύουσα ή Ανεμώνη. Έκτοτε μέχρι του 1830 βασιλεύει το Διανθές Κρίνον. Σήμερον το έν-θος τουτο έντελῶς έγκαταλειφθέν ευρε καταφύγιον εις τας ά- ρωματώδεις άλοιφάς.

Τι δέν να είπωμεν περι των νυν συρμών των άνθίων; Ου-δέποτε ήγάπησαν αυτά περισσότερον, ουδέποτε ύπήρξε δυσ- κολώτερον ν' άντιληφθῆ τις των πολυαριθμών βασιλείων άτινα διαδέχονται άλληλα έν τῷ Κράτει τής χλωρίδος.

Θά επηθύμουν όπως μη μεταχειρισθῶ την φράσιν ταύτην. Άλλ' ως μοι δώσωσι έτέρην τινα.

Σήμερον άπαντες έχουνσιν ένθος τι όπερ θέλουσι να προα- γάγωσιν. Η Γεωργία Σάνθη συμπαθεί πρὸς το Ροδόδευδρον.

Ο Αλφόνσος Κάρρ προβάλλει την Μουσσωτίδα.

Ο De Balzac έφευρε το Βήχιον.

Ο Victor Hugo έφράζεται εις πάση τυχούση περιπτώ- σει περι του Ασφοδέλου.

Ο Eugéne Süe δέν εξέρχεται εκ του κύκλου των άνθίων του Τροπικού.

Ο Alexandre Dumas ουδέν ένθος εξέλεξεν εισέτι από τι- νος έν τούτοις βλέπει τις αναφικνομένην την Άλόην έν τοίς μυθιστορήμασι του.

Ο Auguste Barbier άπηθύμει θελκτικούς στίχους πρὸς το λευκάνθημον.

Ο Briseux έν τῷ ποιήματι τής Marias έκαμε πολλούς όπαδούς εις το ένθος του Σπάρτου.

Έκτοτε, στάσεις, συνωμοσίαι, επαναστάσεις, άνθίων τα ο- ποια μόνον μιαν στιγμην ύψουονται επί του θρόνου δια να υποχωρήσωσι κατόπι πρὸ των έχθρων των.

Υπαρχει σύγχυσις εις τα άνθη, καθως εις τας ιδέας, τας πεποιθήσεις και τας άρχάς.

Από του 1830 ειδον βασιλεύοντα άλληλοδιαδόχως την Κλιματίτιδα και την Πασχαλίαν, το Λευκάνθημον, και μυ- ρία όσα άτινα ήδύναμην να άπαριθμησω.

Παρήλθον διότι δέν ύπήρχον πλέον.

Και παρατηρήσατε πως το βασιλειον εκάστου των άνθίων τουτῶν, άνταποκρίνεται εις μιαν των κοινωνικών φάσεων κατά τα δεκαέξ διαρρέουσιν τελευταία έτη.

Ενωμεισθε άκόμη τον καιρόν καθ' έν ανθρωποι ήσαν αίσθηματικοί κατά τον τρόπον των ποιητών του Βορρά, οτε έ- κράτει ο συρμός τής επανειλημμένης αναγνώσεως του Βερ- θέρου, και του θαυμασμού τής Novalis; Φάσις Έρείκης.

Η φάσις τής Κλιματίδος διεδέχθη αυτήν, είτα επήλθε ή τής Πασχαλίας φάσις. Ηγάπων τότε μόνον τας άγροτικές εικόνας, τις σκηνάς του άπλοϊκού βίου. Η Βαλετίνη προσ- επάθησε να καταστήση αυτά του συρμού. Η φάσις τής Πα- σχαλίας, του Λευκάνθημου διήρκεσαν επί μικρόν. Ηδη ιδού ή φάσις τής Άγνοῶ μα τον Θεόν να είπω ή φάσις τίνος. Πλέομεν έν πλήρει εκλεκτικισμῷ. Έκαστος δημιουργεί δι' έαυτον θεούς και λατρεύει αυτούς. Έκαστος εκλέγει τα άνθη αυτού.

Η βασιλεία αυτών δέν διαιρεί περισσότερον μιᾷς εποχής, ενός μηνός, μιᾷς εβδομάδος, μιᾷς ήμέρας ή μάλλον μιᾷς έσπέρας, κατά την διάρκειαν ενός χορού.

Πρὸ οκτώ ήμερών ή Magnolia ήτο πολυ του συρμού. Α- δυνατῶ να άπαριθμησω ύμιν τα όνόματα των άνθίων άτινα έβασίλευσαν από τής εποχής ταύτης μέχρι τής σήμερον.

Χθές έβασίλευε ή Συριγγάς· αυριον θά βασιλεύση ή Η- πατίτις. Ο Ιασμος, το αϊγόδιμα, ή λεμονία, ή λευκάνθη, ή ροδομολόχη, και αυτη έτι ή φοδία έσχον την περιόδον των.

Πᾶς είνε δυνατόν να αναγνωρισθῶσιν έν τῷ φύρδην-μιγ- δην τουτω και πως ν' ανακαλυφθῆ έν τῷ μέσῳ τῶσων άνθίων ή άπέναντι των θέσις των συγχρόνων;

Τούτο είνε ολιγώτερον δύσκολον ή όσον φαντάζεται τις.

Δέν ύπάρχουσι πρὸ δεκαέξ έτών δυο άνθη, άτινα πάντοτε καταδικάζομενα, επικρινόμενα, προσβαλλόμενα, έστιν οτε και έγκαταλειπόμενα, δέν άπέκτησαν τουλάχιστον θέσιν τινα υπό την αιγίδα, πρὸ των κλονισμών και των τρικυμιών;

Μαντεύσατε τα άνθη ταυτα.

Θά ευρητε ταυτα, κατά προτίμησιν, έν τοίς κήποις των έ- ραστών, μεταξύ τής κόρης, επί του στήθους των γυναικῶν. Περιουσι τα ωραιότερα σκευη· χάριν αυτών αι άπα- στραπτουσαι εκθέσεις, τα διαδήματα, τα εκ χρυσοῦ νομι- σματόσημα.

Τα δυο ταυτα άνθη εισι ξένα. Καί μήπως δέν είνε εις εκ των πρωτίτων χαρακτηρων τής εποχής μας να άγαπῶμεν μόνον τα έζωθεν άφικνούμενα; Άνθρωποι ύψηλῆς περιωπῆς οικονομολόγοι, άστοί, εις όλας τας κοινωνίας και τάξεις, πρωτίστην φροντίδα έχουνσι να μιμηθῶσι πάν ο,τι παρά των άλλων λαών εις ήμας έρχεται. Ο συρμός άνήκει εις την Άγ- γλιαν, ή Μουσική εις την Ιταλίαν, ή Φιλολογία εις την Γερμανίαν.

Εξήτασαμεν άλλοτε τας περιπετείας των ρόδων. Η Υ- δράγγεια, το Κρίνον, το Καρυόφυλλον, τα άνθη ταυτα, τα ένεκεν τής ωραιότητος των διεθνή, έντελῶς έγκατελειφθησαν. Μόλις από καιροῦ εις καιρόν βλέπει τις ένίοτε επαρμύτην τινα, περιφερόμενον επί των λεωφόρων, με ρόδον ή καρυόφυλ- λον έν τῷ κομμοδόχῳ του Έν αντίθεσι οι dandys καλλι-

εργουσι γιγαντιαίουςΚάκτους. Αί γυναίκες αποδέχονται ένίοτε τα ία, άλλα πρέπει να κατάγωνται εκ Παρμης, τον Ύα- σμον διότι είνε Ισπανικός, και την Έρείκην διότι αναμνημή- σκει την Σκωτίαν. Το έν εκ των βασιλευόντων τούτων άνθί- ων ευρίσκεται παρά ταις εσάροις τής Ολλανδίας, το έτε- ρον παρά ταις έχούσαις προσπεποιημένον και ογκώδες βά- δισμα άνουσίαις καλλοναίς τής Αγγλίας.

Στεροῦνται φυσιογνωμίας, διότι ή φυσιογνωμία των δέν ποικίλλει ποτέ, ή ποικίλλει πολυ. Το έν πρὸ πάντων είνε ζῶν σύμβολον των χρόνων μας. Υποδύεται δια τα χρώματα, ό- λας τας άποχωρήσεις, είνε τεραστίας γονιμότητος, άλλ' έν συνό- λῳ είνε το αυτό άγονον πάντοτε φυτόν ένεκα τής πολλῆς ά- φθονίας, μονότονον εκ τής πολλῆς ποικιλίας. Μη δέν ευρισκό- μεθα έν τῷ δεκάτῳ έννάτῳ αιώνι, τῷ γονίμῳ εις μεταβολάς, επαναστάσεις, άμοίρῳ δε κατά βάθος φυσιογνωμίας και πρω- τοτυπίας; Τα δυο άνθη περι ών όμιλούμεν προκαλοῦσι πρὸς στιγμην τα βλέμματα ευχαρίστως, άλλ' ευθύς καταπονοῦσι το όμμα διότι δέν αναδίδουσι ευωδίαν και είνε μόνον ώραία.

Τα εϋοσμα ταυτα άνθη είνε άνάγκη να τα ονομάσωμεν· Δέν ανεγνωρίσατε την Δαλίαν και την Καμέλιαν;

Είχομεν όθεν πληρέστατα δικαίον λέγοντες έν τῇ άρχῇ τής μελέτης ήμών.

Τα άνθη εισιν ή εκφρασις τής Κοινωνίας (κατά τον De- lord¹).

ΕΥΓΕΘΙΟΣ Π. ΙΩΑΝΝΟΥ.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΥΟΥΓΚ ΓΙΨΩΝ

Συμμερίζομενοι άκριφῶς το ελγος και την βαθειαν ιδύ- νην, ήν ενεποίησεν ο θάνατος του Έλλογομωτάτου πρεσβυτέ- ρου Ιακώβου Υούγκ Γίψωνος, συζύγου τής περιουδιάστου κυρίας Μαρκαρίτης Ι. Σμιθ αδελφῆς τής Έλλογομωτάτης φι- λέλληνης και εριτίμου συνεργάτιδος του Α'πόλλωνος δε- σποινίδος Αγνῆς Ι. Σμιθ, μεταφερόμεν εκ των «Καιρών» του Αστειος την περι αυτού δημοσιευθεισαν έν τῷ Α'Αθη- ναίῳ» περιληπτικην βιογραφίαν.

Ο θάνατος του πρεσβυτέρου Ιακώβου Υούγγ Γίψωνος, του μεταφραστου του Κερβάντου, έγκαταλείπει την ευάριθμον χο- ρειαν των περι την Ισπανικην φιλολογίαν διατριβόντων έν τῇ χώρῃ ταύτη σοβαρῶς ήλαττωμένην. Ο Γίψων, μετρίφρονος και άπομονωτικού χαρακτήρος μόλις άπεδέγετο κατά την ζωήν του τον επάξιον αυτού τίτλον ως ικανου και ευτυχους μεταφραστου των έργων του Κερβάντου εις την άγγλικήν. Μετάληθους πεπροικισμένος ποιητικῆς δυνάμεως και σπανίου

1) Του προυερού τουτου συγγραφῆς σειράν έργων πρώτος μετῆρασε έν τῷ «Αττ. Μουσείῳ» ο ήμέτερος συνεργάτης κ. Π. Κ. Α'ποστολίης.

μεταφραστικού ταλάντου, διά τῶν μεταφράσεων σχεδόν λησμονηθέντων δραματικῶν καὶ λυρικῶν ἔργων τοῦ συγγραφέως τοῦ «Δὸν Κιχώτου», ὁ Γίψων ἐκέρδισε τὰς ἐπευφημίας πάντων τῶν ἀληθῶν Κερθαντιστῶν ἐν τε τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ τῇ Ἰσπανίᾳ. Εἰς αὐτὸν ὀρεῖται ἡ πιστότης τῆς μεταφράσεως ὅλου τοῦ ποιήματος τοῦ Δὸν Κιχώτου, ἐπιβολὴ ἄγαν δυσχερῆς, οὐδέποτε πρότερον τέλειον ἐπιτελεσθεῖσα καὶ ἴσως οὐχὶ αὐτῆς ἐπιτευχθεῖσα. Ὁ Ἰάκωβος Ἰούγκ Γίψων, ἐν ἔτει 1826 γεννηθεὶς, ἦν υἱὸς τοῦ τελευταίου Γουλιέλμου Γίψωνος, σιτημπόρου ἐξ Ἐδιμβούργου. Ἐξεπαιδεύθη διὰ τὸ σκωτικὸν ἱερατεῖον, ἐξ οὗ ἀπεμακρύνθη ἕνεκεν τῆς προσβολῆσεως ὑγείας του, μετὰ διετῆ ἐν Μελόρσῃ ὑπηρεσίαν. Ἐκτοτε ἐπέδωκε εἰς περιουσίαν καὶ τὴν σπουδὴν, ἐντριβέστατος γενόμενος περὶ τὴν γερμανικὴν καὶ ἰσπανικὴν φιλολογίαν. Ἐσχάτως νυμφευθεὶς ἐνεκατέστη ἐν Swaynesthorpe, Long Ditton φαινόμενος ὡς ἰπανακτῆσας ἀρκούντως τὰς τε σωματικὰς καὶ πνευματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις. Ἀπέθανεν ἐν Ramsgate, τῇ 24 Ὀκτωβρίου σχεδὸν αἰρηθῶς, ἐκ προσβολῆς πλευριτιδος. Λέγεται ὅτι ἐκτὸς τῶν δημοσιευθέντων ἔργων του, καταλείπει τελείαν μεταφράσιν Ἰσπανικῶν ᾠδῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν Σίδην, καὶ ἄλλα τινα ἔργα. Ἐπὶ ὥραίας δὲ εἰκόνας, ἦν ἔσχομεν τὴν τιμὴν νὰ λάβωμεν παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ἧς οὗτος εἰκονίζεται παίζων ζατρίκιον μετὰ τῆς ἀξιοτίμου φιλέλληδος συζύγου του, ἀδελφῆς τῆς ἔλλογμωτάτης συνεργάτιδος ἡμῶν δεσποινίδος Ἀγνῆς Δ. Σμίθ, φέρεται τὸ ἀκόλουθον χαριέν ποιημάτιον, ὅπερ εὐχαρίστως μεταφράζομεν.

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΖΑΤΡΙΚΙΟΥ

Σκῶτον προσδέπω εὐγενῆ ἐμπρός τοῦ ζατρίκιου,
Καὶ σώφρονα ἀπέναντι αὐτοῦ κυρίαν νεαράν.
Εἶρον μεδίμακρον πλανᾷ ἐπὶ τοῦ παιγνιδίου,
"Ὅπερ νομίζει τέρψιν του καὶ ὄχι μάχην σοβαράν.
Καὶ τριτόν δὲ παρατηρῶ εἰς τὴν εἰκόνα ἀκόμα
"Ὅστις ἤρῃμα ἵπταται ἀράτος ἄνω αὐτῶν.
Εἶν' ὁ Θεὸς τοῦ ἔρωτος, ὅστις πανούργον ἔμμα
Ἐξακοντίζει κ' ὑποῦλον ἐπ' ἀμφοτέρων παικτῶν.
Καὶ κρίνων τὸ παιγνίδιον εἰς σκέψεις ἀμφοτέρων,
Τὴν κεφαλὴν του ἄνωθεν ἐπιχαρίτως κλίνων,
Καὶ οὕτω τὸ παιγνίδιον ἐν τέλει μετατρέπεται,
"Ὅστε αὐτὴ γίνεται ἄμᾶττον πλὴν καὶ νικᾷ ἐκ εἶνοιο."
(Ἐκ τοῦ ἀγγλικῆ, κατὰ μετάφρασιν Γεωργ. Κ. Στρατήγγη).

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΧΛΕΙΜΑΝ

"Ὅτι ἐκ τοῦ βίου τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν ἔχομεν πάντοτε νᾶν-τλήσωμεν μεγάλα διδάγματα καὶ νὰ βεβαιωθῶμεν περὶ μεγάλων ἀληθειῶν, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ. Ἄλλ' ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, μεγάλα τελέσαντες ἐν τῇ περιόδῳ τοῦ βίου αὐτῶν, τῶν ὁποίων ἡ βιολογικὴ ἀνέλιξις παρουσιάζει τὰ παραδο-

ξώτερα φαινόμενα καὶ ἐν τῇ πολυέλει τῶν ὁπῶν σταδιοδρομῇ διαθλίπει τις ἐπιπνεύσαν τάσιν τινα, ὡς ἀπὸ δαιμονίου, τάσιν ὅμως τελεσιουργημένην θάττον ἢ βράδιον ὑπὸ τὰς παραδοξώτερας συνθήκας. Τοιοῦτος εἶνε ὁ βίος τοῦ Ἑρρ. Σχλεϊμαν, ὃν παρατιθέμεθα κατωτέρω. Ὁ μαθητευόμενος παρὰ τινι μικρεμπόρῳ ἐν Φυρστεμβέργῃ, ἀνατόπαις, ὁ ἔμπορος, δημιουργεῖ τὸν σοφὸν ἀρχαιοδίφην, τὸν ἀποκαλύψαντα τὰ μέγιστα μνημεῖα τῶν μυθικῶν καὶ προϊστορικῶν χρόνων, τῶν ὁποίων τὰ ἐρέβη φωτίζει μόλις ἡ λαμπὰς τοῦ Ὁμηρικῶ ἔπος. Δὲν εἶμεθα ὁπαδοὶ τῆς ἐώλου φιλοσοφίας τῶν τελευτῶν αἰώνων, οὐδὲ τῶν ὀπτασιαστῶν τοῦ ἀνθρωπίνου προορισμοῦ, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νᾶρνηθῶμεν πρὸ τοιούτων γενομένων προορισμῶν τινα, οὐχὶ ἀπὸ θείας ἐπιπνοίας, ἀλλ' ἀπὸ τοιαύτης ἢ τοιαύτης ὁργανικῆς διαπλασεως, ἀπ' ἧς ἀπορρέουσιν ὁρισμένοι τάσεις καὶ κλίσεις, αἰτινες ὑπὲρ μὲν ἀσθενικὰ καὶ οὐσαὶ καταπνίγονται ἐν τῷ χειμάρρῳ τῶν βιωτικῶν περιπετειῶν καὶ τροποποιῶνται, ὅτε δέ, ἰσχυραὶ καὶ ἐμμοιοι, κατανακῶσι τὰς περιστάσεις καὶ διαφεύγουσι τὰ ἐμπόδια, ἀναμένουσαι τὴν κατάλληλον στιγμὴν ὅπως ἐκφανθῶσιν ἐν ὄλῃ αὐτῶν τῇ ἀκεραιότητι καὶ μεγαλοπρεπείᾳ. Οὐδεὶς δὲ δύναται νᾶρνηθῆ τῷ Σχλεϊμαν τὸ δαιμόνιον τοῦτο τοῦ προορισμοῦ. Βεβαίως θαυμαστὴ ἢ ἐπιμονὴ τοῦ ἀνδρός καὶ τὸ θαρσος, καὶ ζηλωτὴ ἢ ἀκαταπόνητος φιλοπονία, ἀλλ' ὑπὸ ταῦτα πάντα κρύπτεται τὸ κινεῖν ἐλατήριον, τὸ τηροῦν ἐν ἐργηγορίας ἀδιαλείπτῳ τὸν νοῦν καὶ ἐνισχοῦν τὴν ἐμμοιὴν ἐν τῇ ἐργασίᾳ. Καὶ τὸ ἐλατήριον τοῦτο εἶνε ὁ ἔρως πρὸς τι ἰδεώδες ἐπιστημονικόν, ὁ ἐνθουσιασμός. Εἶχεν ἄρα δίκαιον ὁ σοφὸς Γαλάτης ὁ εἰπὼν, ὅτι χρειάζεται ἐνθουσιασμός καὶ διὰ τὰ μικρότερα ἐπαγγέλματα, βῆσιν δὲ ἧς ὑποσημαίνεται ἡ μεγάλη ἀλήθεια, ἦν ἐξεθέσαμεν.

Ὁ δὲ τῶν ἀνασκαφῶν αὐτοῦ ἐν Τροίᾳ καὶ Ἑλλάδι μέγας ἐκδολεῦσας παρασχὼν τῇ ἀρχαιολογίᾳ Ἑρρίκος Σχλεϊμαν, υἱὸς ἱερέως, ἐγεννήθη τῇ 6 Ἰανουαρίου 1822 ἐν Neu Buckow τοῦ Μεκλεμβούργου. Ἐκ τῆς πρακτικῆς Σχολῆς, ἐνθα ἔμεινε ἀπὸ τοῦ 1834—36, εἰσῆλθε παρὰ τινι μικρεμπόρῳ ὡς μαθητευόμενος ἐν Φυρστεμβέργῃ παρὰ τῷ ὁποίῳ διέμεινε 5 ἔτη, μέχρις ὅτου ἐγείρων ἡμέραν τινα βαρὺν πίθον ἐβλαψε τὸ στήθος αὐτοῦ καὶ κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν. Μεταβὰς μετ' οὐ πολὺ εἰς Ἀμβούργον ἐμισθώθη ὡς ναυτόπαις ἐν τινι διὰ Βενεζουέλαν ἀποπλέον πλοῖον, ὅπερ ὅμως τῇ 12 Δεκεμβρίου 1841 ἐξώκειλεν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου Τέξελ. Ἄνευ πόρων καὶ ἀσθενῆς μετεφέρθη εἰς τι νοσοκομεῖον τοῦ Ἀμστελδαμου, ὅπου ἐν εἰσῆλθῆν ὡς ὑπηρετῆς παρὰ τινι ἐμπόρῳ. Διὰ σιδηρῆς ἐπιμελείας καὶ μετὰ πολλὰς στερήσεις, ἐξέμαθε τὴν ἀγγλικὴν, γαλλικὴν, ὀλλανδικὴν, ἰσπανικὴν, ἰταλικὴν καὶ πορτογαλλικὴν. Μετὰ δύο ἔτη προσελήθη ὡς ἀνταποκριτῆς καὶ λογιστῆς παρὰ τινι ἐταιρίᾳ ἐν Ἀμστελδαμῷ. Μετὰ τὴν ἐκμάθησιν καὶ τῆς βωσικῆς γλώσσης ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς ἐταιρίας ὡς πράκτωρ αὐτῆς ἐν Πετροπόλει, ἐνθα ὑπὸ τὴν ιδιότητα ταύτην ἐπὶ 11 ἔτη διέμεινε γενόμενος μεγαλέμ-

πορος. Μετὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς νεοελληνικῆς τῷ 1856, ἤρξατο τῆς σπουδῆς τῆς ἀρχαίας, μεθ' ἧς ἐταξείδευσεν εἰς Σουηδίαν, Δανιμαρκίαν, Γερμανίαν, Αἴγυπτον, Συρίαν καὶ Ἑλλάδα. Διὰ πολλῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων γενόμενος κύριος μεγάλης περιουσίας, ἀπεσύρθη τοῦ ἐμπορίου περὶ τὸ τέλος τοῦ 1863, ὅπως ἀφιερῶθῃ εἰς τὴν προσφιλεῖ αὐτῷ σπουδῇ τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιολογίας.

Μετὰ τὴν περιοδείαν τῆς γῆς τῷ 1864—66, ἐπεσκέφθη τὴν Ἰθάκην καὶ τὴν Κέρκυραν καὶ διελθὼν τὴν Πελοπόννησον ἐταξείδευσεν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἐνθουσιώδης διὰ τοῦς ἡμνητικούς ἠρώτας ἀφιερῶθη εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ ἀναδίφησιν τῶν μερῶν, αἵτινα ὑπῆρχαν τὸ θέατρον τῶν ἄθλων ἐκείνων. Δι' ἰδίων ἐξόδων μετὰ τῆς συνοδουσύτης αὐτοῦ συζύγου, ἐλληνίδος καὶ συνεργάτιδος του, ἀνέσκαψεν ἀπὸ τοῦ 1872—82 τὸ ἐπισημένον μέρος τοῦ Ἰλίου (Χισαρλίε), ἐνθα ἀνεκαλύφθη τὰ εἰρηπια 6 πόλεων. Ἐκ τῶν πόλεων τούτων ἡ δευτέρα ἐκ τῶν κάτω, ἧτις συνεπεία μεγάλης καταστροφῆς κατέρρευσε, περιεῖχεν ἄφθονον χρυσόν. Τὴν ἀποτερωθεῖσαν ταύτην πόλιν ὑπέδειξεν ὁ Σχλεϊμαν ὡς τὴν ἡμνητικὴν Τρωάδα. Τοῦς ἐν αὐτῇ εὐρεθέντας πλουσίους ἀρχαιολογικούς θησαυρούς ἐδώρησατο ὁ Σχλεϊμαν τῷ γερμανικῷ Κράτει καὶ νῦν εὐρίσκονται ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ Βερολίνου, ἐν ἰδιαίτερῳ διαμερισματι ὑπὸ τὸ ὄνομα Σχλεϊμάνειον Μουσεῖον. Μεγαλοπρεπεστέρᾳ ὑπῆρξεν ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐν ἔτει 1876 ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Μυκηναίων γενομένων ἀνασκαφῶν, ἐνθα τοῦς βασιλικούς τάφους ἀνέσκαψεν, τοῦς ὁποίους ὁ Πausanias (II, 16) ἀναφέρει ὡς τὰ μνημεῖα τοῦ Ἀγαμέμνωνος καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Αἰγίσθου καὶ τῆς Κλυτεμνήστρας συγχρόνως φονευθέντων συνοδῶν του. Τὰ ἐν τοῖς τάφοις τούτοις εὐρήματα ἐξ ἀγνοῦ χρυσοῦ (ὡς λ. χ. Διαδήματα, περιλαίμια, δακτύλιοι κλ.) ζυγίζουσι ὑπὲρ τὰς 100 λίτρας. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1881 καὶ τὸ ἔαρ τοῦ 1882 ἀνέσκαψε τὸ θησαυροφυλάκειον ἐν Ὁρχομενῷ πλουτήσας τὴν ἐπιστήμην διὰ τῆς ἀνακαλύψεως ἐξόχως καλλιτεχνικῶς γεγλυμμένης ὁροφῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς. Τῷ 1884 καὶ 1885 ἀνέσκαψε τὴν Τίρυνθον ἐνθα εὐτύχησε νὰ φέρῃ εἰς φῶς τὰ προϊστορικὰ ἀνακτῶρα τῶν βασιλείων τῆς Τίρυνθος. Τῷ 1869 ἐγένετο διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Rostock, ἐν ἔτει 1883 διδάκτωρ τοῦ δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης, τῷ 1881 ὠνομάσθη ἐπίτιμος πολίτης τῆς πόλεως Βερολίνου. Ἀπὸ τοῦ 1871 κατοικεῖ ἐν Ἀθήναις.

Τὰ ταξείδια καὶ τὰς ἀνασκαφὰς περιγράφει ὁ Σχλεϊμαν ἐν τοῖς ἐξῆς ἔργοις: «Ἡ Κίνα καὶ Ἰαπωνία» (Παρίσι 1884). «Ἰθάκη, Πελοπόννησος καὶ Τρωάς» (Λειψία 1869). «Ἀρχαιοσθητες Τρωάδος» (μετ' ἄτλαντος γερμανιστῆ καὶ γαλλιστῆ. Λειψία 1874). «Μυκηναί» (μετὰ προλόγου ὑπὸ τοῦ Γλαδστανος, Λειψία 1878). «Ἰλιος» (μετὰ προλόγου ὑπὸ Βύργου. Λειψία 1881). «Ὁρχομενός». «Ταξείδιον εἰς Τροίαν», (Λειψία 1881). «Τροία», «Τίρυνος» (μετὰ προλόγου ὑπὸ Ἀδλφερ καὶ Dörpfeld).

Σημ. Θραυσθέντος ἀπροσδοκῆτως τοῦ ζυλογραφήματος τῆς εἰκόνας τοῦ διαπρεποῦς ἀνδρός, ἐπιφυλασσόμεθα λίαν προσεχῶς νὰ δημοσιεύσωμεν ταύτην.

Η ΕΛΟΪΖΑ

(Δ Ι Η Γ Η Μ Α)

—
Era l'ora che volge il desio
Ai naviganti e intemerisce il core
..... (Dante Purg. VIII.)

I

Οἱ ἀστῆρες ἔλαμπον ἐπὶ τοῦ στερεώματος ἡ σελήνη διὰ τῶν ζωηρῶν αὐτῆς ἀκτίνων ἐπηργύρου τὰ ὑψηλότερα οἰκοδομήματα τῆς ἐνδόξου Ἐνετίας.

Χαίρε, ὦ ἄνασσα τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης! Χαίρε, ὦ πόλις τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ ἔρωτος! Τίς ποτε ἐπὶ τῇ θέξ τοῦ οὐρανοῦ σου, τῆς θαλάσσης σου, τῶν μνημείων σου, σοῦ, ἧς πᾶς βῶλος γῆς, πᾶς λίθος ἡμιλεῖ εἰς τὸν διαβάτην περὶ ὑπαρξασῆς δόξης, ἀλλὰ τῆς ὁποίας ἡ μνήμη ζωηρὰ πάντοτε ἀντηγεῖ, τίς ποτε δὲν θὰ ἀισθανθῇ ἑαυτὸν συγκεκριμένον; Τίς ποτε δὲν θὰ ἐπιναφῆρῃ ἐν τῇ μνήμῃ τὰ ἔνδοξά σου κατορθώματα, τὰς αἱματηρὰς τραγωδίας, ὧν θεατῆς ὑπῆρξες, καὶ ἡ φήμη τῶν ὁποίων διὰ τὴν ἀλλοίωσιν τῶν χρόνων δὲν ἀπωλέσθη εἰς τὰ σκότῃ, ἀλλ' ὡς πολῦτιμος κληρονομία διήλθεν ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν!

II

Εἶνε νύξ θερινή. Ὁ καθαρώτατος οὐρανὸς λάμπει ὑπὸ μυριάδων ἀστέρων. Ἐλαφρὸς ζέφυρος ὄθει γλυκῆς τὴν θαλάσσαν, ἧτις ἐπιψαύει ἔρωτικῶς τὴν ἐν ὑπῶν βεβουλισμένην Ἐνετίαν. Ἐὰν ἀφαιρέσῃ τις τὸ μακρὸν καὶ μονότονον ἦσμα τοῦ πορθημέως, τὸ πᾶν εὐρίσκειται ἐν σιγῇ πᾶν μέρος ἔρημον.

Ἡλικῶν τι μόνον, ἐνός τῶν τοσούτων παλαιῶν ἀνακτόρων εἶνε ἀνεωγμένον, καὶ ἐν τῷ κενῷ αὐτοῦ φαίνεται νεανίας, τοῦς ὄρθακμοῦς πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐστραμμένους ἔχων, ἐν μελαγχολικῇ ἐκστάσει.

Εἶνε ὁ Λεονάρδος.

Ἰσχυρὸς πρῶμαχος εὐγενεστάτης οἰκογενείας, ὄρφανός πρὸ μικροῦ γενόμενος, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του ὅτε ἐπίσημος γερουσιαστῆς, βλέπων τὴν σπανίαν ἀνατροφήν τοῦ Λεονάρδου, τῷ ἐπρότεινε ὡς συζυγον τὴν μόνον του θυγατέρα.

Ἐξέθειάζετο ἡ ὠραιότης τῆς νεανίδος, καὶ εὐτυχῇ ἑαυτὴν ἡ Ἐνετία ἐλόγιζε, διότι ἐν τῇ πόλει τῆς περιέκλειε τοιοῦτο πλάσμα, ἀλλ' ἄπαν τούτο δὲν ἐλέγετο εἰμὴ κατὰ φαντασίαν, διότι οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τὴν ἴδῃ, εἰμὴ διὰ μέσου πυκνοῦ πέπλου, ὃν ἡ νεανίς εἶχεν ὀκισθῆ νὰ μὴ τὸν ἐγείρῃ, εἰμὴ μόνον

πρό των ὀφθαλμῶν τοῦ πατρὸς τῆς ἡ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων. Καὶ μόνον ὁ Λεονάρδος ἐγνώριζεν ὅτι αὐτὴ ἐκαλεῖτο Ἐλοῖζα. Οὕτως οἱ δύο νέοι εἶχον μνηστευθῆ, χωρὶς ὁ εἷς νὰ δυνηθῆ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἕτερον, ἀλλ' αἱ κοσμητικαὶ διαδόσεις, αἵτινες περὶ τῆς νεάνιδος ὑπῆρχον ἐν Ἐνετίᾳ, ἦσαν ἀσφάλεια διὰ τὸν Λεονάρδον, ὅστις ἤδη ἠθάνετο ἐν τῇ καρδίᾳ του αὐξανόμενην τὴν πρὸς τὴν κόρην κλίσιν. Ἀλλὰ... σιγήσατε... ἑλαφρὸς τῶν κοπῶν θόρυβος διακόπτει τὴν σιγὴν καὶ ἐξεγείρει τὸν Λεονάρδον ἐκ τῆς ἐκστάσεως ἐκείνης.

Ἴδου... εἶνε εὐκίνητόν τι ἀκάτιον, ὅπερ προχωρεῖ ἀυλακίζον τὴν ἡμεροῦσαν καὶ γαλινιαίαν τῆς Ἐνετίας θάλασαν. Νεανίας, ὅστις ἐκ τῆς ἐνδυμασίας φαίνεται εὐπατρίδης, κομπλατεῖ, ξανθὴ δὲ νεάνις λευκήμων ἐξαπλοῦται νοηχῶς ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων τοῦ ἀκατίου.

Ὁ Λεονάρδος ἐστράφη πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, φέρων παρά ταυτ' ὁ βλέμμα ἐπὶ τῆς γυναικείας μορφῆς, ἐφ' ἧς αἱ ἀκτίνες τῆς σελήνης ἠδέως ἀνεπαύοντο.

Δὲν τῷ ἐφάνη, οὐχί, γήϊνον πλάσμα· τὴν ἐξέλαθεν ὡς ἀγγελον τοῦ παραδείσου καὶ ἠθάθη ἀπροόπτως τὴν καρδίαν μεθυσκομένην ὑπὸ ἰσχυροῦ πάθους καὶ ἐλθρομένην τότε τὰς προσμενουσας αὐτὸν τιμὰς καὶ τὴν ἐξυμνουμένην Ἐλοῖζαν. Δίφνης εἶδε τὸ ἀκάτιον νὰ βραδύνη τὸν δρόμον, τὸν κοπηλάτην κητάκοπον νὰ καταθέτῃ τὰς κόπας, νὰ πλησιαζῇ τὴν ὄρειαν, ἧτις εἰς ἀνταμοιβὴν τοῦ κόπου του, ἐναπέθεσεν ἐπὶ τοῦ ἐξ ἰδρωτὸς βεβεργημένου μετώπου του ἀγνὸν φίλημα.

Ἐταράχθη ὁ Λεονάρδος ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ θέᾳ, καὶ παράφορος ὑπὸ ζηλοτύπου ὀργῆς ἐξέβαλε κραυγὴν ἄρα·... Ἀλλ' ἡ κραυγὴ αὐτὴ ἠκούσθη ὑπὸ τῶν δύο ἐραστῶν. Ἐστράφησαν παρετήρησαν τὸν Λεονάρδον! Σπεύδων ὁ νεανίας ἐπανελάθε τὴν θέσιν του· τὸ ἀκάτιον ἐκινήθη ταχέως καὶ ὁ τῶν κοπῶν θόρυβος, ὁ κατ' ἄρχῆς τὸσον διακρινόμενος, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἠλαττώθη, ἄρχῃ οὐ παντελῶς ἐξέλιπεν.

III

Πολλὰ παρήλθον ἡμέραι ἀπὸ τῆς ὀλεθρίας ἐκείνης νυκτός. Ὁ ἔρως ἐκείνος ὅστις τὸσον ἀπρόοπτος καὶ σφοδρὸς ἐστερεώθη ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Λεονάρδου ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐψυχράνη καὶ ἀπεσβέσθη, καὶ ἔκαμεν αὐτὸν νὰ ἐνθυμηθῆ καὶ παλιν τὴν ἀγαπητὴν του Λουίζαν, τὴν κόρην τοῦ γερουσιαστοῦ.

Πλησιαζεῖ ἡ ἡμέρα καθ' ἣν διὰ παντός θὰ συνδέσῃ τὴν εἰμαρμένην του μετὰ τῆς κόρης καὶ ἐὰν ἠθέλομεν κατασκοπεύσει τὰ βήματα αὐτοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἠθέλομεν ἴσως αὐτὸν τὴν ἐσπέραν ἐπὶ ἀκατίου ὑπὸ τοῦς ἐξώστας τῆς ὄρειας ἄδοντα.

Ὅποτε δὲ ἐπὶ τοῦ ἠλιακοῦ ἐνεφανίζετο ἡ Λουίζα, κεκαλυμμένη διὰ τοῦ πυκνοῦ αὐτῆς πέπλου, ὁ νεανίας ὕψαν τὰς χεῖρας πρὸς αὐτὴν, ἐφαίνετο ἐξορκίζων ταύτην ὅπως ἄρῃ ἐκ τοῦ προσώπου τὸ ἐπαρταὸν ἐκεῖνο κάλυμμα.

Ὁ ταλαίπωρος! ὠμίλει ματαίως!

IV

Ἐφθασεν ἐπὶ τέλους ἡ τῶν γάμων ἡμέρα. Τὸ ἀνάκτορον

τοῦ πατρὸς τῆς ὄρειας κόρης λάμπει, φωτιζόμενον δι' ὑπερβαρῆν λαμπάδων. Ἐν τῇ μεγαλειτέρᾳ αἰθούσῃ κεκοσμημένη διὰ στεφάνων ἐκ ποικιλοχρῶν ἀνθῶν, καὶ μεγαλοπρεπῶς ὑπηρεπισμένη, ὑψοῦται βωμὸς εἰς οὐ τοὺς πόδας ἵσταται γονυκλινῆς ἐν λευκῇ στολῇ, γέρον καὶ σεβάσμιος θεῖος λειτουργός.

Ὁ στιλπνὸς γάλυψ μαρμαίρει ἐπὶ τῶν θωρακῶν τῶν προσκεκλημένων ἵπποτων, καὶ οἱ ἄφθονοι πολῦτιμοι λίθοι ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων τῶν δεσποινῶν καὶ δεσποινίδων αὐξάνουσι τὴν λαμπρότητα. Ὁ Λεονάρδος πλουσίαν ἐνδυμασίαν περιβεβλημένος καὶ ἐνθους ἐκ τῆς χαρᾶς ἱστάμενος πλησίον τοῦ πενθεροῦ του ἠτένιζεν ἀσαρκασμικτὴ τὴν θύραν δι' ἧς ἐμελλε νὰ ἐξέλθῃ ἡ Λουίζα.

Πάντες ὁμίλουν περὶ τῆς νεάνιδος καὶ τῆς ὄραιότητος αὐτῆς, καὶ ἀνυπόμονοι νὰ τὴν ἰδῶσιν, ἵσταντο πρὸ τῆς θύρας.

Ὅτε ἀκούεται: Ἴδου ἡ μνηστῆ. Ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ περικυκλουμένη ὑπὸ λευγεμονουσῶν νεανίδων καὶ φέρουσα ἐπὶ τῆς κόρης λαμπρὸν ἐξ ἀνθῶν στέφανον καὶ κατω νεύουσα προῦχώρησε βραδέϊ τῷ βήματι.

Οἴμοι! ὅποια ὠχρότης περιβάλλει τὰς παρεας τῆς! ὦ! καὶ! τὸ βλέπω, ὄραια νεᾶνις, δὲν εἶσαι ἤδη ἡ εὐτυχῆς μνηστῆ, ἧτις πορεύεται εἰς τὸν βωμόν, εἶσαι μᾶλλον τὸ θυμὰ μοιραίας δοκιμασίας.

Κραυγὴ θαυμασμοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ ἠκούσθη ἅμα τῇ ἐμφανίσει αὐτῆς, τὰ δὲ βλέμματα πάντων ἀπὸ τῆς μνηστῆς ἐφέροντο ἐπὶ τοῦ Λεονάρδου, οἰωνεῖ μακκαρίζοντα αὐτόν. Ἀλλ' εἰς μάτην... Δὲν δίδει οὐδὲν σημεῖον χαρᾶς: ὠχρῆ, σφίγγει σπασμωδικῶς τὰς πυγμὰς ὡς ἐκ τῆς κατεχούσης αὐτὸν ὀργῆς, καὶ σφοδρῶς ἀναφωνεῖ: «Ὅχι πλέον ὑμένασις! οὐχί πλέον γάμος! Αὐτὴ δὲν θὰ καταστῇ ποτὲ σύζυγός μου!» Καὶ ἐχώρησε πρὸς τὴν θύραν... . . .

Ὁ δυστυχῆς! εἶχεν ἀναγνωρίσει ἐν τῇ μνηστῇ του τὴν ξανθὴν νεάνιδα, ἧτις πρὸ τινῶν ἡμερῶν, παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς εἶχε διέλθῃ ἐντὸς ἀκατίου κάτωθεν τοῦ ἠλιακοῦ αὐτοῦ... . . .

V

Νεκρική σιγὴ βασιλεύει ἐν τῇ αἰθούσῃ. Ὁ γέρον γερουσιαστής, ἐμμανῆς, δραζόμενος τοῦ βραχίονος τοῦ Λεονάρδου: «Στήθε, ἀναφωνεῖ, ἄθλιε, δὲν θὰ δυνηθῆς νὰ ἀπομακρυνθῆς ἐντεῦθεν, πρὶν εἶπῃς τὸ αἴτιον; ἐπιθυμεῖς ἴσως νὰ ἀστερευθῆς; Πιστεύω; Ἀποκρίθητι.

—Νὰ ἀστερευθῶ; ἐπαναλαμβάνει ὁ εὐγενὴς νεανίας, νὰ ἀστερευθῶ; θὰ ἐπεθυμῆτε νὰ συνεδέμην μετ' αὐτῆς, ἧτις ὡς προῖκα δὲν θὰ μοι ἔφερον ἄλλο εἰμὴ τὴν ἀτιμίαν καὶ...» Φοβερὰ ὠρυγὴ τὸν διακόπτει καὶ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἐκατόν ζιφῆ, ἐκ τῶν θηκῶν ἐξαχθέντα, ἐσπινθηροβόλησαν εἰς τὴν λάμψιν τῶν λαμπάδων.

Δέσπαιναί τινες ὑποστηρίζουσι καὶ ἀπομακρύνουσι τὴν λειπόθυμον Λουίζαν, ἐνῶ ἕτεροι προσπαθοῦσι νὰ παρεντεθῶσι μετὰ τῶν ζιφῶν. Εἰς μάτην! Ἐκδικήσιν! ἐκδικήσιν!! Φωνά-

BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Κων. Φ. Σκόκου. Ἐτήσιον Ἡμερολόγιον χρονολογικόν, φιλολογικὸν καὶ γεωλογικὸν τοῦ ἔτους 1887. — Ἔτος Δεύτερον κτλ.

ὑπὸ ἀγαθῶν οἰωνῶν ἐξεδίδετο πέρυσι τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ ἡμερολογίου τοῦ προσφιλοῦς ἡμῶν συνεργάτου κ. Κ. Φ. Σκόκου καὶ ἰδοὺ φέτος πρὸ τινος ἤχθη εἰς φῶς καὶ τὸ δεύτερον ἐπὶ νέων ὄλων βλάσεων μετερρυθμισμένον, οὐ μόνον σχετικῶς πρὸς τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔτος ἀλλὰ καὶ σχετικῶς πρὸς τὸν τύπον τῶν παρ' ἡμῖν ὁμοίων δημοσιευμάτων, ὧν τείνει νὰ καταστῇ τὸ τελειότερον. Γνωστὴ καὶ ὁμολογημένη εὐτυχῶς εἶνε ἡ ὑπερησία, ἣν ὑπὸ τὸν τύπον ἡμερολογίων ἐτησίων, παρέχουσι αἱ φιλολογικαὶ αὐταὶ ἀνθοδέσμαι, ἃς συναπαρτιζοῦσι τὰ ἐκλεκτότερα ἄνθη τῆς συγχρόνου λογογραφίας καὶ ποιήσεως. Πατριάρχης ὁμολογουμένως τοῦ εἶδους τούτου εἶνε ὁ σεβαστὸς ἡμῶν φίλος κ. Εἰρ. Ἀσώπιος, διὰ τοῦ πάντοτε ἀνηροῦ Ἀττικοῦ του, περὶ τὸ ὅποιον χαρίεντα ἀποτελοῦσι χορὸν τὰ νεώτερα ἡμερολόγια. Ὁ κ. Σκόκος ἐν τούτοις ἐπιχειρῶν τὴν ἐκδοσιν τοῦ Ἡμερολογίου τούτου ἔσχε τὴν εὐγενῆ πρωτοβουλίαν νὰ συναθροίσῃ ἐν αὐτῷ ἔργα πρωτότυπα καὶ νέα, ἐθνικοῦ καὶ τοπικοῦ ἐνδιαφέροντος, στρατολογήσας μεταξὺ τῶν συνακτῶν του τοὺς γνωστότερος καὶ προσφιλεστέρους τῷ Ἑλληνικῷ δημοσίῳ λόγιος. Καὶ πέρυσι μὲν περιορίσθη εἰς ὕλην ἐλαφροτέραν καὶ γεωλογικὴν μᾶλλον, φέτος δὲ, ἀφιέρωσας εἰς τὸ γεωλογικὸν μέρος ὀλίγας μόνον σελίδας, ἀφιέρωσε τὸ λοιπὸν τοῦ τόμου εἰς μελέτας σοβαρὰς ἐπὶ τῶν σπουδαιοτέρων συγχρόνων ζητημάτων. Τὸ νὰ ἐνδιατρίψωμεν ἰδίᾳ ἐφ' ὄλων τῶν διατριβῶν τοῦ κομμοῦ ὑπ' ὄψει ἡμῶν τούτου τόμου, βεβαίως ἀποβαίνει ἀδύνατον, δι' ὃ καὶ περιορίζομεθα εἰς τὴν μνείαν τῶν μᾶλλον ἐνδιαφεροῦσων.

Πρώτη ὑπὸ τε ἐποψίν βαρυτήτος καὶ πρωτοτυπίας ἐργεταὶ καθ' ἡμᾶς ἡ μελέτη τοῦ σοφοῦ ἡμῶν συνεργάτου κ. Ν. Καζάκη περὶ τοῦ Θεορίτου, πρὸ τῆς κριτικῆς καὶ τῆς ιστορίας. Διὰ τοὺς χαρακτηρίζοντας τὸν διακεκριμένον συγγραφέα φιλοσοφικῆς διορατικότητος ἐξετάζεται καὶ ἀναλύεται ἐν τῇ διατριβῇ ταύτῃ ὁ χαρακτὴρ τοῦ Θεορίτου, οἷον διέπλασεν αὐτὸν ἡ φαντασία τοῦ Ὀμήρου, ἀντλήσασα βεβαίως αὐτὸν ἀπὸ τῶν συγχρόνων τότε τύπων καὶ διαμορφώσασα τὴν ἐν τῷ ἔπει θέσιν αὐτοῦ σχετικῶς πρὸς τὰς ἰδέας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Οὕτω δ' ἐν σειρά ἐπαγωγολόγων συλλογισμῶν ὁ κ. Καζάκης ἀναπτύσσει τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ τοῦ Θεορίτου διατυπῶται ἡ πρώτη κριτικὴ τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ συνειδήσει. Πολλοὺ ἐπίσης ἐνδιαφέροντος εἶνε αἱ ὑπομνηματικαὶ σημειώσεις τοῦ ἐξόχου ἡμῶν συνεργάτου κ. Α. Ρ. Ραγκαθῆ περὶ Ἀκαδημίας, θεάτρο κτλ. περὶ ζητημάτων δηλ. ἄτινα πολλάκις ἐπραγματεύθη καὶ ἐπὶ τὰ ὅποια ἐπιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν παρ'

ζουσι καὶ τὸ αἶμα ἀρχίζει νὰ βῆ. Ἀλλ' ἰδοὺ ὁ γέρον γερουσιαστής ἐν μίῳ ἵπποτων παραστὰς διὰ φωνῆς ἠχηρᾶς λέγει: — Ἄς τεθῶσι τὰ ζιφῆ εἰς τὰς θήκας τῶν καὶ στραφεῖς πρὸς τὸν Λεονάρδον μετὰ φοβερῆς ψυχρότητος: — «Εἰς σὲ δέ, ἄθλιε, ἀφίνω τὸν Θεὸν τιμωρόν, τὸν Θεὸν τὸν ὑπέρτατον κριτήν. Ἐξέλθε.» Καὶ μετ' ἀγαρώχου ὕφους τῷ δεικνύει τὴν θύραν

Ὁ Λεονάρδος, μὴ δυνάμενος ἐκ τῆς συγκινήσεως νὰ ὁμιλήσῃ, ἐξέρχεται μὲ τὸν θάνατον εἰς τὴν καρδίαν, ἐντὸς σιγῆς βαθυτάτης, μὴ διακοπτομένης εἰμὴ ὑπὸ τοῦ μελαγχολικοῦ ἤσματος περιθιμῶς τινός, ὅστις διὰ τοῦ ἀκατίου του διέσχισε τὰ ὕδατα.

VI

Ὅποτε οἱ ἀστέρεις λάμπουσιν ἐπὶ τοῦ στερεώματος, ὅποτε ἑλαφρὸς ζέφυρος πνέει, ὅποτε τὸ πᾶν σιγᾶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἡ τῆς φύσεως ὄραιότης ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Πλάστου τῆς, δὲν ἐσκέφθησεν ποτὲ, ὦ νεανία, τα εὐχαρίστα καὶ λυπηρὰ παθῆ τῆς καρδίας σου; ὦ! ἐκεῖνος, ὅστις ἐν τῷ βῆθει τῆς ψυχῆς δὲν διατηρεῖ ἐρωτικὴν σκέψιν, περιχαρῆ ἐλπίδα, προσφιλεῖ ἀνάμνησιν, εἶνε ἄξιος οἴκου, διότι ψυχρῶς θὰ διέλθῃ τὰς ἑαυτοῦ ἡμέρας καὶ ἀνεπαισθήτως θὰ μεταβῇ ἀπὸ τοῦ φωτός τῆς ζωῆς εἰς τὰ σκότη τοῦ ταφου!

Ταλαίπωρε Λεονάρδε!! Πλήρης δοξῆς, ἐνόμισεν ὅτι ἐφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα ἐκεῖνον τῆς τοσοῦτον σφοδρῶς ποθουμένης εὐδαιμονίας, ἀλλ' ἐγένετο ἔρμαιον τῆς τύχης! Αὐτὸς ὁ τὸσον εὐγενὴς, τὸσον τίμιος, κηρυχθεὶς συκοφάντης, ἀναγκασθεὶς νὰ μὴ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ μὴ καταισχύνη ἐκείνην ἦν, οἴμοι! τὸσον πιστῶς ἠγάπα!

Ἐξῆλθε τοῦ ἀνακτόρου ἐκεῖνον, τὸν θάνατον ἐν τῇ καρδίᾳ ἔχων, ἐνῶ ἐνόμιζεν ὅτι θὰ ἐξήρχετο εὐδαίμων, καὶ περιεπλήθη ἀπηλιπόμενος... περιεπληνῆθη... . . .

VII

Εἶνε πρωΐα. Τὸ πλῆθος συναθροίζεται ἐπὶ τῆς ὄχθης καὶ ἐντρομον ὀπισθοδρομεῖ! Τί συνέθη; Φεῦ! Πτώμα τι κεῖται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους διατετριπημένον ὑπ' ἐγγχειρίδιου!.. Ἡ ψυχὴ του ἀπέστη εἰς τὸν θρόνον τοῦ Αἰωνίου Πατρὸς! Εἶνε τὸ πτώμα τοῦ ἀτυχοῦς Λεονάρδου!

VIII

Καὶ ἡ Λουίζα; Ἀναγκασθεῖσα ἕνεκεν τῆς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς νὰ ἀπομακρυνθῇ ἐκεῖνον, ὅν ἠγάπα, καὶ νὰ ἐνωθῇ μετὰ τινος ὃν ἀπλῶς ἐγνώριζε καὶ οὐδέποτε ἠγάπησε, κατόπιν τῶσων λυπηρῶν καὶ σκληρῶν σκηνῶν, κατέστη παράφρων! Καὶ εἴ τις νύκτωρ ὕψου τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ ἀνάκτορον τοῦ γερουσιαστοῦ θὰ ἔβλεπε περιπλανωμένην ἀνημένην λυχνίαν, φερομένην ὑπὸ λευκῆς καὶ κατίσχνου γυναικείας μορφῆς. Πᾶς ὁ κάτωθεν διαβαίνων ἐποίει τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἐντρομος ἀνεχώρει... . . .

Γ. Ι. ΜΑΓΓΙΩΡΟΣ

ἡμῖν ἰσχυρῶν. Μεταξὺ τῶν διατριβῶν τούτων, καλλίστην κατέχει θέσιν διὰ τὸ ἐπίκαιρον αὐτῆς καὶ μέγα ἐνδιαφέρον ἢ διατριβὴ τοῦ ἡμετέρου διαπρεποῦς φίλου καὶ μεταφραστοῦ τοῦ «Φάουστ» κ. Γεωργ. Κ. Στρατήγη ὑπὸ τῆς τίτλου «Ποῦ κεῖται ἡ Ἑλλάς»; Λαμβάνων ἀφορμὴν ὁ κ. Στρατήγης ἐκ τοῦ ἐκπατριμοῦ τῶν ἀριστῶν τῆς παρ' ἡμῖν τέχνης καὶ τῶν γραμμάτων, ἐκπατριμοῦ ὀφειλομένου εἰς τὴν ἀστοργίαν τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἐξετάζει μετὰ γλαφυρότητος ποῦ κεῖται ἡ Ἑλλάς, ἀφ' οὗ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τῶν διαπρεπεστέρων αὐτῆς τέκνων. Καὶ καταλήγει οὕτω διὰ πικρῶν λογοπαϊγνίων, ὅτι ἐνθάδε κεῖται, ὅπλα δὴ *Ci Gi*. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν σοβαρωτέρων διατριβῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων διαπρέπει καὶ ἡ τοῦ σοφοῦ κ. Παπαρηγοπούλου περὶ *Ἀυτογράφων*. Ἐκ τῶν διηγημάτων καθήκον νομίζομεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἤρρεσε ἡμῖν τὸ τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου *Ἦαρά τὰ Ὑδάτα*, διὰ τὴν ἀφέλειαν καὶ τὴν χάριν τῆς περιγραφῆς καὶ διότι εἶνε γεγραμμένον ὑπὸ τὸν χαριέντα τύπον τῶν νεωτάτων ζῆνων διηγημάτων, καὶ στερεῖται τοῦ ἀηδοῦς ἐκείνου φόρτου τετριμμένης ψυχολογικῆς διονυχίτιδος τῶν χαρακτηριστῶν, ἀποληγούσης εἰς τὸ φορτικὸν καὶ ἀηδές. Ἔπονται δικτυοειδῶς τῶν κ.κ. Λάμπρου, Ἀμπελά, Ἰαλέμου, Σκυλίση, Σκόκου, Κουρτίδου, Καμπούρογλου κλπ. ἐπίσης πολλοῦ ἐνδιαφέροντος. Ποιήσεις ἐκλεκταὶ παικίλλουσι τὸ ὅλον ἐγκατεσπερμέναι μεταξὺ τῶν διατριβῶν καὶ ἀνήκουσαι εἰς τοὺς κ. κ. Κωστῆν Παλαμᾶν, τὸν τρυφερὸν ποιητὴν τῶν *Τραγοειδῶν*, Ἀχ. Παράσχον, Γ. Στρατήγην, Γ. Δροσίνην, Ἄντ. Μάτσειν τὸν χαριέντα μεταφραστὴν τοῦ Κάϊνε, Γεωρ. Ἀναστασάπουλον, κλ. Ἰδιαιτέρως μνημονεύομεν τοῦ *Σμυρναίου Χαοάκη* τοῦ κ. Λαφρών, διὰ τὴν ἐτακτον χάριν τῆς ἐρωτικῆς περιπαθείας καὶ τῆς ὄλης ἰδιορρυθμοῦ ἐρωτικῆς ἐκφράσεως. Τὸ ποίημα τοῦτο μεταφέρειμεν ὀλόκληρον ἐν ταῖς ποιήσεσι τοῦ παρόντος φύλλου τοῦ *Ἀπόλλωρος*. Ἐκ τοῦ *Γελοιογραφικῶ* μέρους ἰκανῶς μᾶς διςκεδάσαν αἱ *Ἑπαρχιακαὶ Ἰντυπώσεις* τοῦ κ. Θ. Βελιανίτου ὅστις ὡς ἀπεσταλμένος τῆς *Ἀκροπόλεως* κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν σεισμῶν ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νάντιληφθῆ καὶ τοῦ κωμικοῦ μέρους τῶν πραγμάτων καὶ τῆς ἐπαρχιακῆς καταστάσεως, ἣν ἐκτίθησι μετὰ πολλοῦ ἁλατος. Ἐπίσης τὸ *Ἠλέος Ἠγραιστεῖον* τοῦ ἀγαπητοῦ διευθυντοῦ τῆς *Σημείας* κ. Καλαποθάκη καὶ τὰ ποιήματα τῶν κ. κ. Σουρῆ καὶ Τσακισιάνου εἶνε ἐκ τῶν νεωτερώτερων τῆς συλλογῆς.

Μετὰ τὴν σύνταξιν ταύτην ἀποφιν τῶν γαργαλιστικῶν Περιεχομένων τοῦ καλλίστου τούτου *Ἡμερολογίου* οὐ καὶ ἡ τυπογραφικὴ τελειότης ἀμιλλᾷται πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν περιεχομένων, καθῆκον ἡμῶν θεωροῦμεν νὰ συγχαρώμεν τῷ κ. Κ. Φ. Σκόκῳ ἐπὶ τῆς τελειότητι τοῦ ἔργου ὅπερ προσφέρει εἰς τὴν πενήραν ἑτησίαν φιλόλογικὴν συγκομιδὴν.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Ὁ Σωκράτης παρατηρήσας ὅτι ὁ Ἀντισθένης περιέστρεφε τὸν μανδύαν του εἰς τρόπον ὥστε νὰ φαίνονται αἱ ὀπί τῶ εἶπε: «Διὰ τῶν ὀπῶν τοῦ μανδύου σου βλέπω τὴν ὑπερηφάνειάν σου».

Ὁ Δουξ de Richelieu εἰσελθὼν ἡμέραν τινα, χωρὶς ν' ἀναγγεληθῆ, εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Δουκίσσης, τῆς πρώτης του συζύγου, εὐρέθη αἴφνης ἀπέναντι τοῦ ὑπασπιστοῦ του, ὃν ἐγνώριζεν ὡς ἀναπληρωτὴν του, παρὰ τῆ κυριᾶ Δουκίσσης. Συνδιαλεχθεὶς ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μετὰ τῆς Δουκίσσης δι' ἐνδιαφερούσας ὑποθέσεις, χωρὶς νὰ ἐνοχληθῆ ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ ὑπασπιστοῦ του, ἀπετάθη μετὰ τὸ πέρας τῆς συνδιαλέξεως καὶ εἰς τὸν ἰπποτικώτατον ὑποδέεστερόν του: Γνωρίζω, τῷ λέγει, ὅτι ἡ κυρία Δουκίσσα ἀγαπᾷ πολὺ τὴν ἀπομονώσιν: ὅλ με ὑποχρεώσθητε πολὺ, ἐν ὅσῳ τὸ τοιοῦτο δὲν ἐνοχλή τὴν κυρίαν Δουκίσσαν, νὰ ἐρχῆσθε ὅπως συμμερίζησθε τῆς ἀπομονώσεώς της.

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΟΝ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ

(A. von WINTERFELD).

ΥΠΟ
ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ Μ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ

(Συνέχεια προηγ. φυλλάδιου).

—Ὁχι, ἡ ἐργασία μου ἐτελείωσεν, ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις. Ἐπὶ τῆς χαριέσεως μορφῆς τοῦ νεανίου διήλθεν ἀκτις χαρᾶς.

—Ἀνησυχῶ δι' ὑμᾶς, εἶπεν ἡ δεσποινίς, συνεχίζουσα τὴν ὁμιλίαν εἶνε λοιπὸν ἡ ὑπόθεσίς σας πολὺ σοβαρὰ;

—Σοβαρωτατῆ, ἀλλ' εὐλογῶ τὴν ἐπιμονὴν τῶν διωκτῶν μου, διότι μοὶ παρέχει τὴν εὐτυχίαν νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ, πράγμα, τὸ ὅποιον προ πολλοῦ ἐπεθύμουν. Ἦδη ἐκ τῶν προτέρων, ἤσθανόμην μεγάλην εὐχαρίστησιν, διότι ἐμελλον νὰ συνομιλήσω μετὰ τῆς εὐφροσυντατῆς γυναικὸς τοῦ αἰώνος μας.

Ἡ ἐντύπωσις τῶν λόγων τούτων ὑπῆρξεν τόσῳ καταφανῶς εὐνοϊκῆ, ὥστε ὁ Μέρτσιος ἐνεθαρρύνθη καὶ ἤρξατο ἐλπίζων.

—Μὴ τὸ ἐκλάθητε ὡς κολακείαν, εὐγενεστάτη κυρία, ἐξηκολούθησεν, ἐὰν σᾶς εἶπω, ὅτι τὰ ἀπομνημονεῦματά σας μὲ κατέθελξαν... τί ὕψος! ὅποια δυνάμεις λόγου! τί εἰκόνας!...

Ἐκπλήσσονται τινες πῶς τὰ ἰχθυῖδια τρέχουσι πρὸς τὸ δέ-

λαρ καὶ δὲν διακρίνουσι τὸ ἄγκιστρον μήπως δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον; Ἡ συνετὴ καὶ εὐσεβὴς συγγραφεὺς ἔπατα, ὅπως ἡ χρυσαλλίς περὶ τὴν φλόγα, εἰς ἣν ἡ κουφότης της ὁρμητικῶς τὴν εἶχεν ὠθήσει.

—Δὲν εἶνε ἀληθές; ἀπεκρίθη μειδιδῶσα καὶ μάλιστα ἡ βαρῶνη Ράβινας... πῶς εἶνε δυνατόν, ἐν τῇ ἡλικίᾳ της, νὰ φαντασθῆ, ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐμπνεύσῃ ἔρωτα.

—Ὡς πρὸς τοῦτο, δὲν εἶμαι καθ' ὀλοκληρίαν τῆς ἰδέας σας, ὑπέλαθεν ὁ νεανίας διὰ τὴν βαρῶνην, ἣτις ἐστρεφετο πνεύματος, παραδέχομαι τὸ ὄρθον τῆς γνώμης σας, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ ταύτην γενικῶς ὡς ὄρθον, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα, θὰ τὴν ἀντικρούσω. Τὸ πνεῦμα, εὐγενεστάτη δεσποινίς, ἐπιδραῖ περισσότερο ἐπὶ τοῦ λογικοῦ ἀνδρός ἢ ἐπὶ τῶν μόνον τῆς αἰσθήσεως προσβάλλουσα σωματικὴ χάρις. Τὸ πνεῦμα ἀναπληροῖ τὸ σῶμα εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε τὰ ὅρια τῶν διαφορῶν βαθμίδων τῆς ἡλικίας ἐξλείφονται ὀλοτελῶς. Πρὸς αἰσχρὸς μου, ὀφείλω εὐλικρινῶς νὰ ἡμολογήσω, ὅτι πρότερον ἤμην ἀσπονδὸς ἐγθρὸς τῆς ἰδέας ταύτης, παραδειγματικῶς πινὰ ἤρξαντο νὰ με μεταπεισῶσι, καὶ ἦδη εἶμαι ὁ θερμότερος ὑπερασπιστὴς τῆς θεωρίας ταύτης.

—Καὶ ἀπὸ ποῦτε; ἐὰν μοὶ διδῆτε τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς ἐρωτήσω;

—Ἀφ' οὗτου σᾶς εἶδον, δεσποινίς.

Γέλως ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις, ἀλλ' ὁ γέλως οὗτος ὑπέκριπτε φλόγα ἐσωτερικοῦ πυρός, τὸ ὅποιον ἡ δεσποινίς Δορυβούχ ἐθεώρει τέως δι' αὐτὴν ὡς ὄλης ἀδύνατον οὐδαμῶς ἀλλαγῶς ἐπέρχονται ἀλλοιώσεις συχνότεραι καὶ ἰσχυρότεραι ἢ παρὰ τῆς γυναικὶ καὶ μάλιστα τοιαύτη, τῆς ὁποίας τὸ στήθος δὲν εἶχε εἰσεῖτι ἀνακινήθῃ ὑπὸ ἐρωτικῆς ταραχῆς.

—Θέλετε νὰ πληρώσῃτε τὸ χρέος τῆς εὐγνωμοσύνης σας, δι' ὑπερβολικῆς εὐγενείας, κύριε.

—Ὁχι, δεσποινίς... Πλὴν ὀφείλω νὰ κρατήσω τὴν ἐπὶ τῶν χειλέων μου ἀνερχομένην δικαιολόγησίν μου...

—Καὶ ὅμως, αὐτὸ εἶνε τὸ μόνον, τὸ ὅποιον δύναμαι νὰ δεχθῶ ἄλλως ὤφριλα, τὴν ἀστείότητά σας...

—Ἀστείότητα, δεσποινίς!

Ἡ κυρία ἐγένεσεν αὖτις ἡγερτότερον καὶ θορυβωδέστερον... Ἡ ὀρθορροσύνη εἰσῆλθεν εἰς νέον ἀγῶνα πρὸς τὴν ματαιότητα.

—Θέλετε λοιπὸν καλὰ, νὰ με κάμητε νὰ πιστεύσω ἔρωτα δι' ἐνὸς μόνου βλέμματος;

—Δὲν θέλω νὰ σᾶς κάμω νὰ πιστεύσῃτε τοῦτο... Σᾶς ἔχω ἤδη συναντήσῃ καὶ ἄλλοτε, ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς βαρῶνης Βαλθέργ, ὅτε ἀνεγινώσκατε τὸν πρῶτον τόμον τῶν Ἀπομνημονευμάτων σας... ὁ μαγευμένος ὀφθαλμὸς μου ἐκρέματο ἀπὸ τῶν χειλέων σας...

—Κύριε! εἶπε διὰ τόνου ἐπιπληκτικοῦ.

—Συγγνώμην, κυρία μου, ἐψέθυρτεν ὁ νεανίας ἐγειρόμενος καὶ οὗτος ὄνειρεύεται...

—Ἀναμφιβόλως, κύριε μου, καὶ διὰ τὴν νᾶς ἐξυπνήσω ἐν τελεῶ, εὐρίσκαται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ σᾶς ὑπενωμίσω τὰ

εἴκοσιν ἔτη, ἅτινα μᾶς χωρίζουσιν. Φυλαξάτε τὰς περιποιήσεις σας ταύτας διὰ καμμίαν νεωτέραν.

Ὁ Μέρτσιος ἴστατο μὲ ὀφθαλμοὺς τεταπεινωμένους. Ἐμελλε ν' ἀποτύχη ἡ πρώτη του ἀπόπειρα; Ὑψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἤρξατο νέας ἐφοδῶν.

—Μάλιστα! ὑπέλαθε, ἐνῶ πικρὰ εἰρωνεία ἐκίνησε τὰ χεῖλη του διὰ καμμίαν ἐλαφρόμωλη, ἐπιπόλαιον καὶ ἀπειρον κόρην, ἡ ὁποία πιστεύει ἴσως, ὅτι ἀγαπᾷ... καὶ συντρίβει μετὰ ταῦτα τὴν καρδίαν μας. Θὰ ἐνοήσατε πιστεύω, ὅτι αἱ νέαι αὐταὶ μοὶ ἔχουσι προξενήσει πολλὰς θλίψεις... ὦ! τὰς ἀθλίας ταύτας νέας! Μόνον μεταξὺ τῶν γυναικῶν τῆς ἡλικίας σας πρέπει νὰ ζητῆ ὁ ἀνὴρ τὴν ἀληθῆ φίλιαν.

—Αὐτὸ τὸ εἶπον καὶ ἄλλοι, εἶπεν ἡ δεσποινίς.

—Τὴν φίλιν ἠνωμένην μετὰ τῆς θελκτικῆς μαγείας τοῦ ἔρωτος, προσέθηκεν ὁρμητικῶς ὁ Μέρτσιος.

Αὐτὸ ἦτο παραποῦ. Ἡ κυρία ἠγέρθη καὶ ἐσήμανε τὸν κώδωνα ὥστε καὶ ἡ δευτέρα ἐφοδὸς ἀπεκρούσθη. Ἐπρεπε ν' ἀποτολήμῃ καὶ τρίτην; νὰ προσποιηθῆ τὸν τετραραγμένον; Καὶ διατὶ τάχα ὄχι;

—Θεὲ μου! τί ἔπραξα; ἐψέθυρτεν ὡς νὰ ὠμίλει καθ' ἐαυτὸν ἡ ἡμολογία ἀνήλθεν ἀκουσίως ἐπὶ τῶν χειλέων μου.

Τότε ἠνωθῶθη ἐξημέμενος καὶ προσέθηκε μετὰ φωνῆς ἰσχυροτέρας:

—Δεσποινίς! συγχωρήσατέ με διότι σᾶς προτέβαλα ἄς πάθῃ, ὅτι πάθῃ, δὲν θέλω πλέον νὰ σᾶς ἐνοχλῶ διὰ τῆς παρουσίας μου.

—Πῶς! θέλετε νὰ ἐκτεθῆτε εἰς τὸν κίνδυνον; εἶπεν ἡ κυρία, ἐκπεπληγμένη.

—Ἀφ' οὗτου ἀπέκνησα τὴν δυσμένειάν σας μοὶ φαίνεται οὗτος ἐλαχιστος.

Προσεποιήθη ὅτι ἐμελλε ν' ἀναχωρήσῃ.

—Μείνετε! εἶπεν ἡ κυρία, κωλύουσα αὐτόν· εὐθύνομαι πρὸ τῆς κυρίας Βαλθέργ διὰ τὴν ἀσφαλείαν σας.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν ὁ ὑπηρέτης

—Συνόδευσε τὸν κύριον εἰς τὸ πρᾶσινον δωμάτιον, διέταξεν ἡ κυρία.

Ὅτε ἔφθασεν ὁ νεανίας εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἔμεινε μόνος ἐκάθησε παρὰ τι παράθυρον πλήρης τρέψεων. Ἐβελτιώθη ἡ ἐχειροτέρευση ἡ ὑπόθεσίς του; ὅτι εἶπεν ἡ κυρία Δορυβούχ ἦτο ἀλήθεια ἡ προσποίησις; Ἄλλ' εἶτε ἀλήθεια εἶτε προσποίησις, τὸ πρόσωπον, ὅπερ ὤφριε νὰ παίξῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ τὸν ἐστενοχώρει καθ' ὑπερβολὴν... ἀλλὰ μήπως δὲν ἔπραττε τοῦτο ἐξ ἀνάγκης; ὑπῆρχεν ἄλλο μέσον νὰ ἐπανεύρῃ τὴν παθητὴν του Καικιλίαν;

Ἠρξατο τότε βαδίζων ἀνησυχῶς ἐν τῷ δωματίῳ καὶ ἐπειθὴ τῷ ἐφαίνετο τοῦτο πολὺ στενὸν ἐπροχώρησε πρὸς τὸν διαδρόμον. Ἐκ ἐκεῖθεν ἠδύνατο νὰ κατασκοπεύσῃ τὴν δεσποινίδα Δορυβούχ θὰ ἐμετριάζετο ἡ στενοχώρια του.

Ὅτε ἔμεινεν αὕτη μόνη, ἔστη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς εἰς τὴν θέσιν, εἰς ἣν εὐρίσκατο, ὅτε ὁ νεανίας ἀνεχώρησεν ἀπὸ πλησίον

Γιὰ χάρι σου, μὰ τὸ θεὸ, θεοὺς μου 'πῆς σκοτόνω,
Γιοφύρι ἀπὸ κάρκαλα σοῦ κάμνω νὰ περνᾶς,
Κι' αὐτὸν τὸν Χάρο ἂν τὸν 'δῶ, κι' αὐτὸν τὸν μαχαίρῶ,
Νὰ βγαίνης, φῶς μου, ἄφοβα, παντοῦ νὰ σεργιανᾶς.

Κι' ἂν τύχη τὸ φουστάνι σου κανόνες νὰ πατήσῃ,
Νὰ γγίξῃ τὴν πλεξοῦδά σου ἀπὸ παλληκαριά,
Νὰ μὴν τὸν εἶχεν ἔμποτες, μᾶνα καμμιά γεννήσῃ,
Τοῦ κόβω τὰ παγίδια του, τὰ βίχτω στὰ θεριά.

"Ο, τι μοῦ 'πῆς ὀρκίζομαι εὐθύς πῶς θὰ τὸ κάνω,
Πῶς δὲν θὰ 'πῶ «ἀδύνατον» αὐτὸ ποῦ μοῦ ζητεῖς;
Καὶ ἂν μοῦ 'πῆς: ἀπόθανε! ἀμέσως θ' ἀποθάνω
Κι' ἄς ἀνοιχθῇ τὸ μνημᾶ μου ἐκεῖ ποῦ θὰ πατήσῃ.

Νὰ σ' ἀρηθῶ, τὰ χεῖλιά σου μόνον νὰ μὴ προστάξουν·
Αὐτὸ μόνον δὲν γίνεται, ὁ κόσμος κι' ἂν χαθῇ,
Κάλλια νὰ 'δῶ στὴν πόρτα σου σὰ θῶδι νὰ μὲ σφάζουν
Τὸ αἷμά μου στὸ σπῆτί σου ποτάμι νὰ χυθῇ.

"Αν ὅμως καὶ δὲν μ' ἀγαπᾶς καὶ θέλεις ν' ἀποθάνω,
'Απόψε εἰς τὴν πόρτα σου μπῆθε καρφιά γερά,
Νὰ χύσω τὰ τσιγέρια μου, νὰ τὰ κρεμάσ' ἐπάνω
Νὰ βγάλῃ μαῦρο ὄνομα τὸ σπῆτί σου, σκληρά!

Κι' ὅποιος περνᾶ, τρεμουλιαστὰ νὰ κάνῃ τὸ σταυρὸ του·
'Εσὺ νὰ ζῆς μὲ δάκρυα, μὲ πόνους, μὲ καύμους
Κι' ἂν πάρῃς ἄνδρα τὴν αὐγὴν σὰν θάσαι στὸ πλευρὸ του
Νὰ μὲ θεωρῆς στὸν ὕπνο σου, νὰ χύνῃς στεναγμούς,

*Ἐν Ἀδριανουπόλει, 1886.

G. LAFFON

(Ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου Κ. Φ. Σκόκου)

ΔΥΩ ΠΟΥΛΑΚΙΑ

Δηῶ πουλάκια, δηῶ ώραῖα καὶ περίχαρα πουλάκια,
Τρυφερὰ, ὡσὰν τὸ ρόδο, ἄσπρα σὰν τὸ γασσεμί,
'Ροδοκόκκινο τὸ ἓνα μὲ γλυκὰ-γλυκὰ ματάκια,
Συμπαθητικὸ τὸ ἄλλο καὶ ἀγγελικὸ κορμί.
Νᾶν' τὰ βλέπατε! Μὲ πόνο καὶ πολὺ συλλογισμένα
'Ἐφυγαν καὶ πᾶν' στὰ ξένα.

Τᾶβλεπα, ποῦ κελαιοῦσαν καὶ ἀπλώναν τὰ φτερά τους
Εἰς τὰ ὄμορφα λουλούδια, στὸν γαλάζιο οὐρανὸ,
Σὰν τρελλὰ, σὰν μεθυσμένα, ἀπὸ τὴν πολλὴν χαρὰ τους,
'Όταν πρόβαλλε ἡ αὐγούλα κάθε μέρα στὸ βουνό·
Δὲν ἐγνώριζαν μαρᾶξί, μὰ μὲ μάτια δακρυσμένα
'Ἐφυγαν καὶ πᾶν' στὰ ξένα.

"Αχ, τὰ εἶδα καὶ τὴν ὥρα, τὴ στιγμή τὴν τελευταία,
Ποῦ ἀνοίξαν τὰ φτερά τους γιὰ νὰ πᾶν' στὴν ξενιτειά·
Συγνογύριζαν ὀπίσω τὰ ματάκια τὰ ώραῖα
Κι' ἀναστενάζαν μὲ πόνο καὶ τὰ δῆλ' ἀπὸ καρδιά.
Τί νὰ εἶχαν τὰ πουλάκια, ποῦ χλωμὰ καὶ πικραμένα
'Ἐφυγαν καὶ πᾶν' στὰ ξένα;

*Ἄργος, 30 Ἰουλίου 1886.

Δ. Κ. ΒΑΡΣΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΠΟΥ ΕΙΝΕ;

Ποῦ εἶνε; χίλια νὰ τῆς 'πῶ ἤλθα γλυκὰ τραγούδια
τοῦ μακρυνοῦ μὲς χωρισμοῦ... καὶ δὲν τὴν εἶδ' ἀκόμα·
ποῦ εἶνε, ὅλα βρώτησα τοῦ κάμπου τὰ λουλούδια,
μὰ βρῆκα μόνο μυρωδιὰ στὸ δροσερὸ τους στόμα.

Ποῦ εἶνε, εἶπα στὴν αὐγὴ ποῦ στάζει στὸ χορτάρι,
σὰν ἀπ' ἀγάπη τὴ θροσκ—δὲν εἶπε λόγο ἓνα·
ποῦ εἶνε, χθὲς ἐρώτησα τὴ νύχτα τὸ φεγγάρι,
δὲ μίλησε τὰ μάτια μου σὰν εἶδε δακρυσμένα.

"Δ, χρόνος δὲν ἐπέρασε, ποῦ αὐτὸ τὸ ἴδιο χῶμα
εἶχε φωνή, σὰν βρώταγα γιὰ κείνη—καὶ μιλοῦσε...
βρύσες, λουλούδια καὶ γκερμῶνι γιὰ μὲνα εἶχαν στόμα,
καὶ ἡ ζωὴ μου σὲ χαραῖς κ' ὄνειρατα περνοῦσε.

Μὰ τώρα σὰν ἀλλάξαμε κι' αὐτὰ μοῦ εἶναι ξένα,
ποῦχαν φωλιά, κρυφὴ φωλιά χτισμένη στὴ καρδιά μου·
κουτάζω μάτια γελαστὰ μὲ μάτια ποικεμένα·
—δὲν εἶδα δάκρυ νὰ χυθῇ γιὰ τόσα δάκρυά μου.

Μὲν τὸ λιθάρι ποῦ πατῶ στὸ χῶμα κάτω τρίζει
σὰν νὰ μοῦ λῆ, πῶς αὐτὸ τὸν πόνο μου γνωρίζει,
κ' ἤψα λιθάρια πειὸ πολλὰ νὰ τρίξουν, νὰ πονοῦνε,
ἀπὸ καρδιαίς, ὅπου συχνὰ μᾶς λὲν πῶς ἀγαποῦνε!..

"Όλα σβυσμένα καὶ νεκρά, κ' ἡ γῆ αὐτὴ ἀκόμα,
ὅπου μὲ ἄρεσε νὰ ζῶ, ποῦ ἀγάπησα γιὰ κείνη,
ὡσὰν τῆς πρώτης μου χαρᾶς ἐαπλώνει μπρὸς μου πτώμα,
καὶ τρέμω, τρέμω καὶ πατῶ κ' ἡ ὄψι του μὲ σβύνει.

"Όπου κ' ἂν στρέψω μιά χαρὰ ὁ νοῦς μου ζωγραφίζει,
χαρὰ ποῦ πάλι σβύνοντας τὰ μάτια μου σκοτίζει·
καὶ τρέχω ἔτσι σὰν τυρλὸς στὰ πρῶτα βήματά μου,
ἐξελθόντας, πῶς ὁ δύστυχος πατῶ μὲ στὴν καρδιά μου!..

"Όλα σβυσμένα καὶ νεκρά, καὶ στὴ ψυχὴ μου μόνος
μὲς 'ς τῆς φωταίς του ἄσβυστος ζῆ ὁ δικός μου πόνος.
Ποῦ εἶνε; "Όλα μένοννε τὰ χεῖλιά σφαλισμένα·
καὶ τῆς καρδιάς μου μονοχὰ ἀνοίγουν ματωμένα.

Δ. Ν. ΦΟΥΣΤΕΡΗΣ

ΤΩ ΑΝΔΡΙ

"Ω κλεισον τὸ μεμψίμοιρον καὶ ἄδικόν σου στόμα
καὶ στρέψον τῆς καρδίας σου τὸ ὀμβλωτικόν ὄμμα
πρὸς πᾶν ὄραϊόν κι' εὐγενές καὶ τότε θέλεις ἴδει
ἂν ὁ ἀνὴρ ἢ ἡ γυνὴ τὸ αἶσθημα προδίδῃ.
Στρέψον καὶ ἴδε τὴν Σαπφώ, τὴν λύραν τῆς τοῦ κύμα...
Κι' εἶπέ μοι ἂν δὲν ἔπεσε τοῦ ἐρωτὸς σου ὕμα,
Σιώπησον' ἀπηύδῃσα νὰ σὲ ἀκούω πλέον
ὡς γέρον νὰ μεμψιμοιρῆς, καὶ ὡς ἡ Φώκη κλαίων
τὴν ὀθῆν προδοσίαν σου, νὰ μᾶς κατασπαράσῃς
Καὶ ὡσεὶ ἄνθος μαρανθῆν νὰ μᾶς ἀποτινάσῃς.
"Ω! τῆς φιλαρεσκείας σου καὶ τοῦ ἐγωισμοῦ σου!
τοῦ ἀλοκότου πάθους σου καὶ τοῦ συλλογισμοῦ σου!
'Ο ἔρωσ ἐκ τῆς γυναικὸς καὶ μόνον ἐγεννήθη,
καὶ εἰς τὰθρά τῆς πάντοτε θὰ ἐμρωλεῖται στήθη.
'Ἐγραφον ἀπὸ τοῦ "Αλσεῦς τῆς Παραδείσου.

ΑΓΓΛΑΪΑ

ΚΑΙ ΟΜΩΣ...

Καὶ ὅμως δὲν μὲ ἀγαπᾶ... Ἐνῶ πρὸ τῶσου χρόνου
'Ἐκθύμως τὴν ἠγάπησα ὡς πολικὸν ἀστέρα
ὡς βάλσαμον τρισάγιον τοῦ ψυχικοῦ μου πόνου·
ὦ! εἶναι ἡ ψυχρότης τῆς θανάτου ὑπερτέρα
'Απὸ τοῦ βράχου τῆς Φρεαττίας.